VİTOMA
BOL VİTAMİNLİ, İŞTAH AÇICI
TOMATES
NEFİS KOKULU, SIHHÎ
SUYU
FLORYA ÇİFLİĞİ - BEYOĞLU
Galatasaray — Aynalıpasaj

Cumhuriyet

20 nci yıl sayı: 6817

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298 İdare ve Matbaa kısmı: 24299-24290

Cumartesi 7 Ağustos 1943

SARAYBURNU
PARK
GAZİNOSUNDA
8 Ağustos Pazar günü
Kıymetli ses sanatkârı
SAFİYE
ve AZİZ ŞENSES KONSERLERİ
Dikkat: Saat 18,30 da Aziz Şenses
ve 19,30 da SAFİYE
Her akşam: Muazzam SAZ HEYETİ
ve Okuyucu BAYANLAR
İDARE

Sicilyada Mihver Müdafaası Çöktü

Orta Avrupada kaynaşma

Budapeşte ve Rumanyada sulh nümayişleri oldu

Sulh lehinde nümayişler olduğu bildirilen Rumanyanın payitahtı Bükreşten bir manzara

Budapeşte 6 (a.a.) — Anadolu Ajansının hususî muhabirinin bildirdiğine göre Budapeştede sulh lehinde nümayişler olmuştur. Nümayiş Peşte Üniversitesinde yapılmış ve polisin müdahalesile dağılmıştır.

Romada

Londra 6 (a.a.) — Amerikan tayyarelerinin Ploestiye akını Rumanyada derin tesirler yapmıştır. Bazı yerlerde sulh lehine nümayişler olmuştur.

İtalya

Harb kararına ve ittifaklarına sadık kalacak imiş?

Nüfuzlu şahsiyetler Badoglio'ya, vakit kazanmak politikasını bırakmayı tavsiye etmişler

İtalya ittifaklarına sadık kalacak

Londra 6 (a.a.) — Denizaşırı neşriyatında Roma radyosu şunları söylemiştir:

«Bütün İtalyanlar, niçin ve hangi şerefli sebeblerden dolayı teslim olmayı aklımıza getirmediğimizi bilmektedirler. Bunun neticesinde, harbin sonu değil fakat İtalyan toprakları yabancı ordulara daha korkunc bir harb sahnesi olacaktır. Düşmanlarımız İtalyanın esir ve şerefsiz olmasını istiyorlar. Düş-

(Arkası sahife 3, sütun 3 te)

Dahiliye Vekilimiz Hilmi Uran

İki taraf ne yapacak?

Mussolini işten çekildikten sonra onun yerine geçen Badoglio hükûmeti (kayıdsız şartsız teslim) parolasına yanaşmadığı için, Müttefikler, İtalyaya karşı açtıkları bir nevi mütareke devrini kapıyarak, pazar gününden itibaren karada, havada ve denizde şiddetli taarruzlara yeniden başladılar. Bunun ilk neticesi olarak, on beş gündür dayanan Sicilyadaki Katania şehri dün Montgomery kuvvetleri tarafından zaptolundu. Öyle görünüyor ki, bütün Sicilya adasının ele geçirilmesi artık birkaç gün, belki de birkaç saat meselesidir. Doğru çıkacağa benziyen bu tahmine göre, Demokrasiler, ilk hedefleri olan Sicilyanın işgalini tam bir ayda tamamlamış bulunacaklardır.

Bu hâdisenin objektif değerini nasıl ölçebiliriz?

Sicilyaya Demokrasi askerleri ayak bastığı sırada, askerlik bilginleri, çıkarma hareketinde gösterdikleri ustalıktan ötürü İngiliz ve Amerikan kumanda heyetini öve öve bitiremiyorlardı. Fakat bir müddet sonra İtalyada faşizm devrilince, Sicilyadaki hareketler birden üçüncü plâna düşüverdi. En büyük İtalyan adasına yapılan taarruz, askerlikten önce politika alanında kıymeti ölçülemiyecek derecede büyük bir netice doğurmuştu.

İlk günler bütün dünya merak içinde bekledi. Acaba Demokrasiler bu politika başarısından nasıl istifade edeceklerdi?

Harbe devam etmekte memleketi hesabına fayda görmiyen Badoglio'nun, İtalyayı harb dışı kılacak uygun mütareke şartları üzerinde Müttefiklerle konuşacağı anlaşılıyordu. Mussolini'nin çekilmesile elde ettikleri politika başarısından daha ziyade faydalanmak için Anglo-Saksonların bu yolda yürümeleri bekleniyordu. Fakat onlar:

— Kayıdsız şartsız teslim!

Dediler ve ayak diredıler.

Böylelikle, hiç beklenmedik bir anda önlerine düşen olgun bir meyvayı toplamak ustalığını gösteremediler.

Şimdi, ayni meyvayı gene silâh gücile ele geçirmeğe çalışıyorlar. Sicilyanın zaptı, bu yolda atılmış ilk adım olacaktır.

NADİR NADİ

(Arkası sahife 3, sütun 4 te)

75 jandarma subayı

Dün, parlak bir törenle ve Dahiliye Vekilimizin kuvvetli bir nutkundan sonra inzibat ordumuza iltihak ettiler

Ankara 6 (a.a.) — Bugün Jandarma Subay okulunda bu yıl mezun olan subaylara diploma dağıtma töreni yapılmıştır.

Öğleden önce, mezunlar başlarında okul komutanları ve mızıka olduğu halde Zafer ve Emniyet âbidelerine çelenk koymuşlardır. Ayni zamanda bir heyet Etnoğrafya Müzesindeki muvakkat kabri ziyaretle Ebedî Şef Atatürkün huzurunda eğilmiş, bir buket koymuştur.

Öğleden sonra, saat on beş otuzda okul binasında diploma dağıtma töreni yapılmıştır.

Törende Dahiliye Vekili Hilmi Uran, şehrimizde bulunan Vekiller, meb'uslar, Orgeneral Kâzım Orbay ve Genelkurmay, Millî Müdafaa ve diğer Vekâletler ileri gelenleri hazır bulunmuştur.

Törene İstiklâl marşile başlanmış ve bunu okul komutanının nutku takib etmiştir. Yarbay İzzet Akın bu nutkunda, okulun subay sınıfının yedinci devresini başarı ile bitiren genc subaylarını takdim ederek:

«— Huzurunuzdaki genclerin bu kalitede birer kıymet olarak millet hizmetine hazır olduklarına kani bulunuyoruz.» demiş, mezunlar adına cevab veren teğmen Fikret Ar'ın sözlerinden sonra, Dahiliye Vekili Hilmi Uran yeniden 75 mezun veren mektebi övmüş ve mezunlara şöyle hitab etmiştir:

«Genc arkadaşlarım:

Size hitab ediyorum. Hayatınızın ye-

(Arkası sahife 3. sütun 4 de)

Adliye Vekili şehrimizde

Ali Rıza Türel, yeni af kanunu hakkında takarrür etmiş birşey olmadığını, yalnız adlî kanunlar hazırlandığını söyledi

Adliye Vekili Ali Rıza Türel; dün sabahki trenle Ankaradan İstanbula gelmiştir. Ali Rıza Türel; Galatasarayda lise binasındaki elişleri sergisini gezmiştir. Sergide mahkûmlar tarafından yapılan elişlerine aid eserlerin bulunduğu salonları dolaşmıştır. Vekil; teşhir olunan şeyleri gözden geçirip, alâkalılardan izahat almıştır. Orada hazır bulunan mahkûmlarla da konuşmuştur.

Adliye Vekili Ali Rıza Türel; kendisile görüşen muharririmize muhtelif adlî işler üzerinde şunları söylemiştir:

«— Üsküdarda tadil ve tamir edilen bina, İstanbul cezaevi olacaktır. Ayrılan kısma dört, beş yüz mahkûm yerleşti-

(Arkası Sa. 3; Sü. 7 de)

BEYKOZ
EHLİ HAYVANLAR SERGİSİ

Beykoz ehli hayvan sergisi dün, kaymakam Nailin bir nutkile açılmıştır (Yazısı ikinci sahifemizde)

Harbe devam kararı verdiği sanılan İtalyan hükûmetinin elinde sağlam olarak kalabilen Po ordusu birliklerinden bazıları geçid resmi esnasında

Etna hattında bozulan Mihver kıt'aları Mesinaya çekiliyor

8 inci İngiliz, 7 nci Amerikan orduları şark ve şimalden ilerlemeğe devam ediyorlar

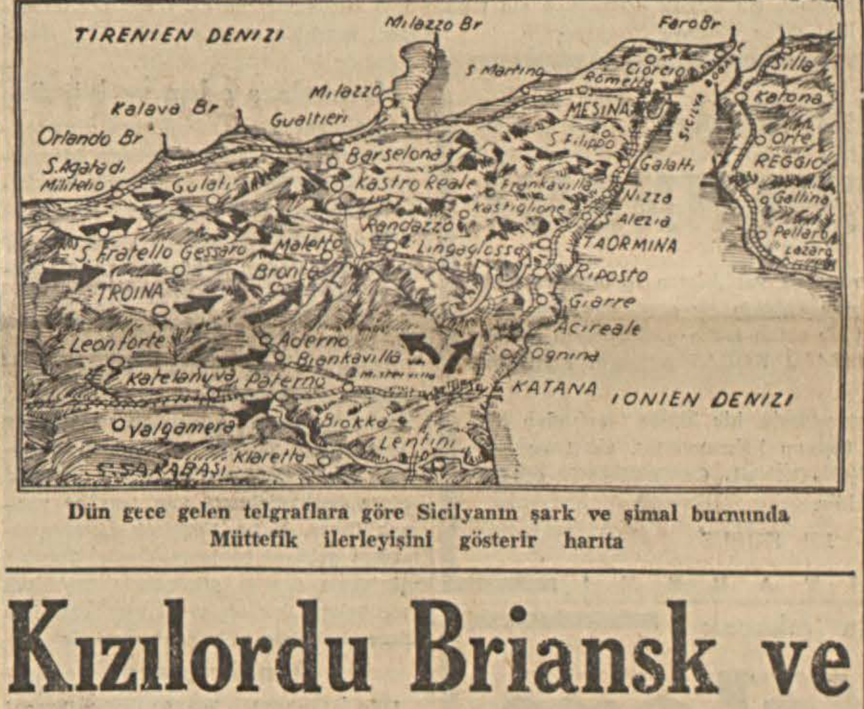

Dün gece gelen telgraflara göre Sicilyanın şark ve şimal burnunda Müttefik ilerleyişini gösterir harita

Londra 6 (a.a.) — Catania'nın sekizinci ordu tarafından zaptı üzerine Etna dağı kesimindeki bütün Alman müdafaa sistemi yıkılmıştır. Mihver kuvvetleri, Mesina ve Randozza yollarını takib etmek suretile alelâcele şimal - batıya doğru çekilmektedirler. General Alexander kıtaları, ricat halinde bulunan düşmanın peşine düşmüştür. Düşman kuvvetlerinin 35,000 Alman ile 5,000 İtalyandan ibaret olduğu tahmin edilmektedir. Müttefiklerin harb gemileri sahil yollarını fasılasız surette bombardıman etmektedirler.

Müttefik tebliği

Şimal Afrika Müttefikler Umumî karargâhı 6 (a.a.) — Bu günkü tebliğ, Müttefiklerin Cagliano'yu işgal ettiklerini bildiriyor. Tebliğde Catania'nın kayıdsız şartsız tesliminin düşman tarafından 5 ağustos sabahı saat 10,15 te kabul edildiği ilâve olunmaktadır. Tebliğ şunları yazıyor:

«Kıt'alarımızı Catania ve Misterbianco'ya götüren ilerleme Simeto nehrinin öte kıyısında da devam ederek Paterno zaptolunmuştur. İngiliz ve Amerikan orduları şimdi Mesinadan 80 kilometre uzakta bulunuyorlar. Boğazda bir çok Mihver mavnası batırılmıştır. Centuripe ve Regalbuto çevresindeki ilerlememiz devam ediyor. Yedinci ordu cephesinde düşman Troina etrafında hâlâ şiddetle mukavemet etmektedir. Fakat daha cenubda müdafileri püskürterek Cagliano'yu işgal ettik. Burası Troina'nın 10 kilometre kadar cenub batısındadır. Sa-

(Arkası Sa. 3, sütun 6 da)

Millî Şef İnönü

Meclis Reisi İle Başvekil ve Hariciye Vekilini kabul ettiler

Cumhur Reisimiz Millî Şef İsmet İnönü, dün öğleden evvel, Floryaya gelen Hariciye Vekili Numan Menemencioğlunun ve müteakiben Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Rendanın ziyaretlerini kabul buyurmuştur. Millî Şef, ayrıca Başvekilimiz Şükrü Saracoğlu ile de görüşmüştür.

Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda, Deniz köşkünden ayrıldıktan sonra, Başvekil Şükrü Saracoğlunu ziyaret etmiş ve bir müddet kendisile görüşmüştür.

Millî Şefin Suudî Arabistan Kralına taziyeleri

Ankara 6 (a.a.) — Süudi Arabistan Kralı Üçüncü Abdülâziz Hazretlerinin kardeşi Emir Mehmedin irtihali münasebetile Reisicumhurumuz tarafından kendilerine bir taziyet ve teessür telgrafı gönderilmiş ve Kral tarafından da teşekkür ve tahassüsleri bildirilmiştir.

Yeni Georgiada

Munda kalesi Japonlardan zaptedildi

Cenub Pasifik karargâhı 6 (a.a.) — Hususi tebliğ:

Munda zaptedilmiştir. Düşmanın teşkilâtlı mukavemeti nihayet bulmuştur. Şimdi münferid düşman grupları temizleniyor. Şimdiye kadar 1671 düşman ölüsü sayılmıştır.

Japonyaya havadan taarruz için hazırlıklar

New-York 6 (a.a.) — Washington

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

Kızılordu Briansk ve Harkof'a yürüyor

Ruslar Orel kesiminde Kromy, Bielgorod cephesinde de Zolochev şehirlerini aldılar

Berlin, bir ay zarfında Sovyetlerin 580 bin ölü ve yaralı verdiklerini ve 7500 tank kaybettiklerini bildiriyor

Moskova 6 (a.a.) — Sovyet geceyarısı tebliği:

6 ağustosta kıtalarımız Briansk istikametinde düşman mukavemetini kırarak ileri hareketlerine devam ve 6 - 10 kilometre kadar bir ilerleme kaydederek, Kromy şehri de dahil olmak üzere, 70 kadar meskûn mahalli işgal etmişlerdir.

Kromy şehri Orel'in 55 kilometre cenub batısında bulunmaktadır.

4 ağustosta kıt'alarımız Bielgorod bölgesinde, Harkof istikametinde taarruza geçerek kuvvetli bir surette tahkim edilmiş olan 70 kilometre genişliğinde düşman müdafaa hattını yarmış, 25 - 60 kilometre ilerlemiş ve Zolochev şehri de dahil olmak üzere 150 den fazla meskûn yeri işgal etmişlerdir.

Alman tebliği

Führerin umumî karargâhı 6 (T.P.) — Alman Orduları Başkomutanlığının resmi tebliği:

Mius'da düşman, daha evvelki günlerde kendisinden alınmış olan araziyi,

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

TÜRKİYE İSVİÇRE

Ticaret itilâfı dün imzalandı

Berne 6 (a.a.) — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Türk heyeti ile İsveçre heyeti arasında burada cereyan etmekte olan İktısadî anlaşma müzakereleri dün ticaret ve tediye anlaşmalarının imzasile neticelenmiştir. Bu anlaşmalara Türk heyeti namına murahhas heyetimiz reisi Dr. Bürhan Zihni Sanus ve İsviçre konfederasyonu namına da heyet reisi Dr. Chamberat imzalamışlardır. Hususî takas ve serbest döviz esaslarına dayanan bu anlaşmalarda şimdiden İsviçreden mübayaa edilecek makineler mukabilinde Türkiyeden ihrac olunabilecek mallar tesbit edilmiştir. Bu suretle iki memleket arasındaki mübadelelerin inkişafı esasları hazırlanmış bulunuyor.

Bulgaristanda sivil seferberlik

Sofya 6 (T.P.) — Her nevi nakliyat işlerinde çalışan işçiler, arabacı ve hamallar, nezaret müşavirliğince verilen karara göre sivil seferberliğe tâbi tutulacaklardır.

Roosevelt'le Churchill buluşacak

Washington 6 (a.a.) — İyi haber alan mahfillerde söylendiğine göre Churchill ve Roosevelt'in Almanya ve Japonyaya karşı alınacak yeni askerî tedbirleri görüşmek üzere yakında buluşmaları muhtemel addedilmektedir.

İngiliz - Amerikan Şefleri Stalinle de görüşecekler mi?

Bern 6 (a.a.) — Stefani:

İsviçre gazetelerinin Londra muhabirleri, Star gazetesinin bir makalesinden bahsetmektedirler. Bu makalede İngiliz - Amerikan şeflerinin Stalinle görüşerek üç memleket arasında mevcud ihtilâfları halletmeleri istenilmektedir. Aynı muhabirlere göre, Londranın alâkadar mahfillerinde böyle bir görüşmenin muallâkta kalan meselelerin halline kâfi gelmiyeceğine işaret edilmektedir.

İktısad Vekili Fuad Sirmen dün Bursadan dönmüştür. Resim kendisini Merinos fabrikasında tetkikler yaparken göstermektedir.

Fennî bahisler

Yeni ve büyük bir endüstri doğuyor

Yazan: Profesör

Salih Murad Uzdilek

Evlerimizde bir çok işe yarıyan plâstikler harb sahasında da mühim roller oynamaktadır.

Bundan yetmiş sene kadar evvel plâstik olarak tanılan sellüloid bir madde, nin, iyisi bulunmadığı zaman, yerine ikame edilmek üzere kullanılırdı. Yani bu madde yedek olarak kullanılıyordu. Bugün plâstik maddeler o kadar çoğalmıştır ki nevileri 5000 i ve piyasada taşıdıkları adlar da 100 ü geçer. Artık bunlara yedek maddeler gibi bakamayız. Bunlar fabrikatorlar ve inşaatçılar için tıpkı demir, çelik, tuğla, kereste veya taş gibi esaslı malzemelerdir.

Bu harbe girmezden evvel plâstikler az çok kullanılırdı. Sesli veya sessiz sinema (daha doğrusu filim) endüstrisinin esaslı malzemesini teşkil ettiği gibi tayyareler, gemiler, trenler, hastaneler ve evlere giren bir çok eşya bundan yapılırdı. Elektrik ve radyo cihazlarının bazı kısımları, diş ve tıraş fırçalarının sapları, saç tarakları, elbiselerimizin düğmeleri.. gibi lüzumlu eşya da plâstikten yapılıyordu.

Gerilme kuvvetine ve aşınmaya karşı gösterdiği mukavemeti, yüksek izolasyon kabiliyetini bilmiyenler plâstiklerin mürekkebli kalemler, taraklar vesaire gibi basit eşyaya inhisar ettğini farzederlerdi. Fakat bu harb bu düşüncelerin yanlış olduğunu meydana koymuştur.

Kadın terliklerinin ökçelerinde pırıldıyan plâstikler şimdi erlerin pabuclarında da taban olarak kullanılıyor. Bir vakitler saç tarakları, bilârdo bileleri ve sigara imalinde kullanılan bu maddelerden şimdi işçi evleri yapılmaktadır. Harbden sonra plâstik maddelerden seri halinde köşkler yapılırsa şaşmamalıyız.

İktısad devrindeyiz. Harb yüzünden metaller azaldı; demir parmaklıklardan, evlerdeki lüzumsuz eşyadan hatta kırpıntılardan silâhlar yapılıyor. Böyle bir devirde teknik ve iş adamlarının gözleri, tabiî olarak, plâstiklere çevrildi, gerçi metaller mukavim, tahta hafif ve cam şeffaf ise de plâstikler arasında bu üç hassayı bir arada toplamış olanlar çoktur.

Lâboratuvarda tecrübe devresini geçirmiş olan plâstikler artık endüstrinin rağbet ettiği malzemedir. Amerika Birleşik Cumhuriyetinin yeni büyük zırhlılarında plâstiğin yüzlerce tatbik sahası var.

Tayyarelerin gövde ve kanadlarında plâstik kontrplâklar kullanılıyor. Hasılı bu malzemenin istikbali pek parlaktır.

İşlenmiş haldeki plâstiklerin başlıca iki nev'i var: (1) Isı tesirile yumuşayan ve istenilen şekle sokulabilen termoplâstikler; (2) Isıdan müteessir olmıyan plâstikler. Bunlar ısıtılıp kalıplara döküldükten sonra som olurlar artık ne erirler ve ne de inhilâl ederler.

Plâstik malzemenin en mühim sınıfları şunlardır: (1) Sentetik reçineler (alkydler, fenolikler, üreler ve vinyller, (2) Sellüz plâstikler (asetat, nitrat ve etiller); 3) protein plâstikler.

Birinci sınıf pilâstikler için esas malzeme kömür katranı, tabiî gaz, mazut, tuz ve havadır.

İkinci sınıf için başlıca malzeme pamuk elyafı, tasfiye edilmiş odun hamuru.

Üçüncü sınıfa girenler için lâzım gelen malzeme süt kazeyini, soya fasulyesi ve mısırdır.

Bunlardan alkydler, meselâ gliserol gibi, çok hidroksilli alkollere, ftalik gibi, çok asidli cisimlerin tesirile yapılır.

Fenolikler ise fenol mürekkebatından birile faal metilenin birleşmesile hasıl olur. Üre ile formoldehidin birleşmesile üçüncü sınıf maddeler hasıl olur. Bir kaç senedenberi mevcud olan bu sentetik reçineden sofra tabakları, sigara tablaları vesaire yapılmaktadır.

Vinyllerde ise esas malzeme hepimizin bildiği asetelindir.

Elâstik cisimlerle rekabete çıkan plâstik cisimler yeni bir endüstri doğurmuştur. Bu büyük endüstriye aid tafsilâtı, diğer yazılara bırakıyorum.

Mebrure Sami KORAY
GÖNÜL CEHENNEMİ
Talihleri birbirine düğümlenmiş nasibsiz varlıkların iç cehennemini, engin bir duygu ve duyuruş çağlayanile anlatan bu eser, yaşanmış bir aşk ve bir aile faciasını bütün acılığı ile safha safha gözlerimizin önüne sererken, seçkin romancı MEBRURE SAMİ KORAY'ın san'at kudretini bir kere daha abideleştirmektedir.
Muharrir, mahkeme dosyalarına geçmemiş, hiç kimse tarafından bilinmemiş çifte bir cinayetin azabını taşıyan kahramanını, akıcı ve heyecanlı bir üslûbla dile getirmektedir. «GÖNÜL CEHENNEMİ» edebiyatımızın en üstün romanlarından biridir.
300 SAHİFE — 150 KURUŞ
REMZİ KİTABEVİ

14 ağustosta çıkacak
Çalakalem
Lâf aramızda (Gönül müşkülleri) Posta kutusu (Okurlara cevablar)

MALSAHİBLERİLE KİRACILAR ARASINDAKİ
HUKUKÎ MÜNASEBETLER
Yazan: ÖMER KÖPRÜLÜ
IKBAL, GAYRET, İNSEL ve İNGİLİZ Kitabevlerinde arayınız

Piyasada markalarını tanımadığınız bir çok traş bıçakları çıkmıştır. Kalitesi belli olmıyan bu traş bıçakları yerine daima yüksek evsafta mal imal eden HASAN Deposunun herkesçe malûm halis Alman çeliğinden yapılan
HASAN TRAŞ BIÇAĞI
kullanınız. HASAN DEPOSU ve ŞUBELERİNDE 10 adedi 65 kuruştur.
Toptancılara tenzilât.
HASAN TRAŞ SABUNU, HASAN TRAŞ SABUN KREMİ, HASAN TRAŞ PUDRASI traş zevkini itmam eder.

Yarın Gündüz BEŞİKTAŞ BAHÇESİNDE
İSMAİL DÜMBÜLLÜ YÜKSEL Tiyatrosu Birleşiği
Okuyucu SABRİYE TOKSES birlikte
Meşhur Davulcu MAHİR KARAYILAN
AFACAN Gülünclü oyun 3 perde
Zengin Varyete — Revü — Bale
Bu akşam BEYLERBEYİ tiyatrosunda İNCİLİ ÇAVUŞ

Şehir haberleri

Varlık vergisi mükellefleri

Borclarını vermiyen kırk üç kişi daha sevkedildi

Varlık vergisi borclarını ödemiyen veya ödemekte iyi niyet göstermiyen mükelleflerden 48 kişilik bir kafile daha dün akşamki trenle Sivrihisarda Biçer istasyonuna gönderilmiştir.

Diğer taraftan varlık vergisini ödemek üzere emlâkini karşılık göstererek bankalardan para alanların vadesi dolmuştur. Emlâk ve Eytam Bankası hazineye olan boclarının tamamını veya yarısını ödemiyen mükelleflerin bankaya olan borclarını, bazı kayıd ve şartlarla altı ay veya azamî bir sene içinde ödiyebilmelerini temin etmek maksadile bazı kolaylıklar gösterecektir.

Beykozda ehlî hayvan sergisi

İstanbul Vilâyet Veteriner müdürlüğü tarafından kazalarda açılması mutad senelik ehli hayvan sergilerinden bu yılın ikincisi dün Beykozun Bozhane köyünde Beykoz kaymakamının bir nutku ile açılmıştır. Vilâyet idare heyeti ile Şehir Meclisi Daimî Encümeni azasından bir çoklarının ve Vali muavinlerinin davetli bulunduğu bu sergide dört baş tay ile 182 sığır teşhir edilmiş ve derece alanlara 860 liralık para mükâfatı dağıtılmıştır. Birinci dereceyi kazanan sığırlar arasında bilhassa Pilevne damızlıkları göze çarpmakta idi.

Az maaşlı memurlara tramvaylarda tenzilât yapılacak

Yüz liradan az maaş alan memurların tramvaylarda tenzilâtla seyahat etmeleri kararlaştırılmıştır. Bu karara göre memurlar birinci mevkide 8, ikinci mevkide de 5 kuruş bilet parası vereceklerdir. Birinci mevkide aktarma bilet 12, ikinci mevkide 10 kuruş olacaktır.

Memurlara odun ve kömür

Mahrukat Ofisi, memurlara dört taksitte odun ve kömür verecektir. Memurlar Kooperatifi daire mutemedlerine fişleri dağıtmağa başlamıştır. Memurlar birinci taksitlerini peşin vermek suretile üç ay içinde odun ve kömürlerini alacaklardır.

Tünel seferleri

Tünelin dahili tamiratı bitmiş, yalnız rayların değiştirilmesi işi kalmıştır. Tramvay idaresi tarafından ısmarlanan rayların bir vagonu geldiğinden değiştirme ameliyesine başlanacaktır. Tünelin sefere başlıyabilmesi için tecrübe yapmak üzere, Nafıa Vekâleti mütehassıslarının gelmesi beklenmektedir. Mevcud münakale darlığı gözönünde tutularak tecrübelerin bir an evvel yapılması için İdare, Vekâlete müracaat etmiştir.

Dünkü ihracat

Dün İstanbuldan 700,000 liralık ihracat yapılmıştır. Bir müddettenberi durgun bulunan ihracat işlerinin tekrar canlanmağa başladığı görülmektedir.

Zeytin rekoltesi

Verilen malûmata göre bu sene Marmara havzasında zeytin rekoltesi geçen senelere nazaran azdır.

Millî Piyango bugün çekiliyor

Millî Piyangonun 15 inci tertib 1 inci çekilişine aid biletler tamamen satıldığından, bir çok satıcıların bir kaç gündenberi biletsiz kaldıkları öğrenilmiştir.

Bu çekiliş bugün saat 14 te Ankara Sergievinde yapılacak ve netice saat dun her tarafına radyo ile bildirilecekdun her tarafında radyo ile bildirilecektir.

Fakirler menfaatine çay

Yardımsevenler cemiyeti Adalar şubesi tarafından fakirler menfaatine Büyükada Anadolu kulübünde 8 ağustos 943 pazar günü saat 16 dan itibaren eğlenceli bir çay tertib edilmiştir.

Galatasaray galerisi için

Galatasarayın 75 inci yıldönümü vesilesile açılacak olan galerinin hazırlıkları süratle ilerlemektedir. Kendilerinde, galeride bir yer işgal etmek hakkını görenlerden İstanbulda oturanların her gün bizzat veya telefonla (sabahları 23045, öğleden sonraları 44600) e müracaat ederek malûmat almaları ve kendilerine düşen vazifeyi ihmal etmemeleri, dışarıda olanların da bir mektubla sergi tertib heyetini malûmattar etmeleri, yapılan işin mükemmeliyetini temin için bir daha rica olunur.

Tertib heyeti

İLİM DİLİMİZ

Dilde terakki

- Dostum Mazhar Şevkete -

Yazan:

Mustafa Namık Çankı

XIX uncu asrın dilcileri, bir dilin ilerleyişini onun gittikçe bir tahlilî şekli almasında görmüşlerdir. İntihaî ve iptidaî ekleri mevcud ayni kelimenin muhtelif anatını veya müteaddid vazifelerini terkibî bir surette toplayacak yerde, bunu en ziyade tekemmül etmiş dillerin anatından veya vazifelerinden, düşüncelerin böylece haiz oldukları farklardan her birine mahsus olacak ve değişmiyecek bir heyet haline gelmesinde bulmuşlardır. Umumi lisan teşebbüsleri bu ilerleyişi elde etmek emelinden doğmuştur.

Fakat bu vakıa, yani dilin tahlilî bir vasfı olması, kendisinin en ilerlemiş bir vasfı olmasını gereklendirmez. Binaenaleyh şümullü bir ehemmiyeti haiz değildir. Tekâmülün manasında bu kadar basitlik yoktur. En iptidaî diller, gerek lûgatleri ve gerek şekliyatları itibarile pek mürekkebdir. Bu hal, hariceden ne gelirse olduğu gibi kabul eden, onu işliyerek tebdil ve tağyir etmıyen hafızanın pek ziyade inkişaf ettiğini gösterir. Halbuki bu diller, ayni zamanda pek müşahhastır. Bu da onları konuşanlarda mücerred surette teemmülde bulunmak terbiyesinin henüz noksan olduğunu, müşahhasattan keyfiyet ve kemiyetleri ayırarak müstakillen düşünmek kabiliyetinin kendilerinde henüz belirmediğini gösterir. Nihayet bu dillerde teessürî veya sırri, içtimaiyatçıların tabirile, kablelmantıkî bir vasıf vardır. Halbuki ilmin, mücerred düşüncenin kelimeleri teessürî hayattan ziyade zihnî inkişafa bağlıdır. İptidaller, ayni varlığın veya şeyin muhtelif ve müteaddid mahiyetlere mütenakız bir surette iştirakini kabul ederler. Bu da hakikî bilginin başlangıcı olan tecride, keyfiyetlerin bağlı oldukları eşyadan ayrı olarak düşünülmesine mâni olur. Hâdiselerin ve aralarında mevcud münasebetlerin müsbet bir surette ve ilimlere vücud verecek şekilde ifadesine imkân vermez. Onların dilleri, asılları itibarile, dinî veya sihrî bir vasıf arzeder. Bir kısım isimler mukaddes ve diğerleri gayri mukaddes sayılır. İfade ettikleri eşya üzerinde müessiriyet veren bir takım ungunlarla ve haramlarla karışır.

Mürekkeb, müşahhas, teessürî olmak, eski ve hatta yeni lisanlarda bu üç vasıftan müteaddid bakaya vardır. Bunu anlamak için eski Yunan ve Lâtin lisanlarını muasır lisanlarla, hatta bir dilin, meselâ türkçenin Ordun âbidelerinde, en eski dil vesikalarında mevcud kelimelerle bugünkü tabirleri, bunun içinde de meselâ Kastamonu veya Erzincan lehçesile, bugünkü edebî lisanı bu üç noktadan mukayese etmek kâfidir. Bu artakalışların azalışı, eski müşahhas manaların, teessürî görüşlerin kayboluşu, büyük bir ekseriyeti itibarile, dil bakımından medeniyetin derecesini ölçer. Yeni kabul edilen veya edilmek istenilen, ortaya atılan kelimelerin varlıkları da buraya bağlanır.

Böyle bir ilerleyiş kendi kendine husule gelir mi? Hangi dillerde husule gelir? İhtimal olarak denilebilir ki, dilde tekâmül değil, tekâmüller vardır. Bunun manası, muntazam ve mürettebb bir surette kemale doğru gitmek değildir. Bazıları bu tekâmülün devrî olduğunu, uzun mesafeler dahilinde benzer surette tekerrür eden safhalardan geçtiğini söylerler. Başkaları terakki mefhumuna nisbî bir mahiyet verirler. Yalnız dilde değil, topluluk hayatının bütün kısımlarında terakki için bir miyar kabul etmezler. Müşahhas ve sırrî başka bir dilden yüksek olduğu için, bir dili makul ve mücerred saymakta hakkımız yoktur, derler.

Fakat dil işlerinde şüphecilik ifrattır. Nisbî ve izafî görüş daha hakimanedir. Dilin tekâmülü kargaşalıkla düzgünlük diyebileceğimiz iki nokta arasında çalkanır, gelip gitmiş olur. Topluluk hayatının diğer safhaları gibi, dilde de bir takım ihtilâller ve intizamsızlıklar hüküm sürer. Bu hal, bugün bizde de görüldüğü gibi, yeni medeniyetlerle temas ederek, onlardan alınan yeni müesseselerin, bilhassa ilmî ve felsefî mefhumların, eski dil ile henüz ifade olunamadığı devirlerde olur, bunu Abbasiler devrinde de görüyoruz. Yunan irfanile beslenen Lâtinlerde de ayni vaziyet görülmüştür. Bunları sükûn ve muvazene devirleri takib eder. O zaman ciddî tenkidler belirecek, hisler ve heyecanlar aklın emri altına girecektir.

Fakat her fikrin tam bir mukabili olmak, bir kelime birden ziyade düşünceye ve manaya delâlet etmemek ancak sun'î ve fennî olan bugünkü ilim dilinde görülebilir. Nasıl Fransada veya Almanyada bir breton veya saxon dilile bir mabadüttabiiye veya tabiiyat, bir tahlilî hikâye, tarihî veya içtimaî bir tetkik yazmak kabil değilse, Anadoluda herhangi mahallin, İstanbul veya İzmir gibi büyük şehirlerde herhangi mahallenin, Eyübün veya Kokaryalının mevcud kelimelerile de bunları tahakkuk ettirebilmek imkânı yoktur. Çünkü her yerde, bugün medeniyet itibarile en ilerlemiş sayılan İngiltere ve Amerikada, Almanyada bile, halkın dili kendi görgüsünün, geleneğinin, içinde yaşadığı mahdud hayatın tabiî ifadesidir. Onların dillerine bakılarak, hatta bazan görüldüğü gibi bakılmıyarak vücude getirilecek sun'î kelimelerde, ancak bu icad edenlere bir şeyler söylemek istiyecektir. İlim, böylece, bizzat kendisine iştirak etmiyenlere karşı bir kapalı kutu kalacaktır. Bu yeni kelimeler, kökleri ve ekleri, yapılış şekilleri şayed kendilerinden alınmışsa, onlara çok müphem, belki de başkalarile karıştıracağı fikirler verecektir. O pınara müracaat olunmamışsa, iş daha karışık olacaktır. Her iki suretle de ilmin takib ettiği sarahati haiz olmıyacaktır. Çünkü bir kelimenin manası ve sarahati, bilhassa felsefede, kendisini doğuran ve kullanan fikrin ve kafanın keyfiyet ve kemiyetine, binaenaleyh maddî ve manevî inkişaf derecesine bağlıdır.

Hakikat olan bir cihet varsa, cemiyet dahilinde ve dil işinde, bir değil, bir çok terakkiler vardır. Bir dilde telâffuz, sarf ve nahiv şekilleri nasıl olur da ayrı ayrı ve muhtelif sebebler altında tekâmül edebilir? Bir dili teşkil eden pınarda, tarihin kaybolduğu devirlerden fışkıran büyük ırmakta, türlü türlü anaforlar, akıntılar, muhtelif cereyanlar vardır.

Bir dilin itiraz götürmez surette mükemmel oluşu, her medeniyette, her ferdin ihtiyaclarına onun gittikçe daha tam ve daha kâmil surette intıbak etmesindedir. Halbuki bu medeniyet ve evleviyetle bu ferd, tab'an muhafız olan dile nisbetle, pek büyük bir sür'atle ve başka bir istikamette olarak değişiyor. Binaenaleyh medeniyetin bu ilerleyiş ile dilin durakhğı arasında, zarurî olarak, bir nisbetsizlik hasıl oluyor. Meselâ Çince, erbabının ifadesine göre, pek az mücerreddir. Küllî mefhumları ifade etmek imkânını pek haiz değildir. Hâlâ mahsûs eşyaya bağlıdır. Binaenaleyh garb medeniyetinin, ilmî veya felsefî tabirlerini ifadeden âcizdir. Bugünkü kullanmakta olduğumuz türkçe de, bu derecede değilse bile, muasır ilmin ve felsefenin, gittikçe giriftleşen bugünkü içtimaî hayatın, bütün inceliklerini henüz tamamile ifade edememektedir. Medenî bir dilin, meselâ fransızca veya ingilizcenin lûgat kitabında mevcud bütün kelimelerin tam mukabillerini henüz tamamile bulamıyoruz. Tercümelerimizde bunları çok defa birbirile karıştırıyoruz. Maamafih Tanzimattanberi bu boşluğu doldurmak için epey mesafe katedildiğini unutmamak lâzımdır.

Bu gibi noksanlar Avrupa lisanlarında da eksik değildir. Meselâ imlânın telâffuza uyması fransızcaya nisbetle ingilizcede, almancaya mukabil fransızcada daha azdır. Farisî ile arabide imlâ ile telâffuz arasında tam bir mutabakat yoktur. Hatta bunların imlâ harfleri noksandır. Son Türk harflerini kabul etmek suretile, türkçemiz gerek şark dillerinden alınmış ve gerek kendi malı bulunmuş kelimelerde o noksandan kurtulmuştur. Hatta ecnebi kelimeleri bile, eskisine nisbetle, kendi ahengine daha çok uydurmuştur.

Fransız, İngiliz, Alman lisanlarında bu noksanların doldurulması için eski Yunan ve lâtinceden doğrudan doğruya alınmış veya bunların köklerile yapılmış kelimeler kullanıldığı gibi, türkçe ve fariside de arabcadan veya bu lisanın köklerinden alınmış ıstılahlar kullanılmıştır. Garbda olduğu gibi, şarkta da bunlar âlimlerden ibaret mahdud bir zümrenin dili bulunmuştur, maamafih bunlardan halk diline ve edebiyatına kelimeler geçmiş ve maarif inkişaf ettikçe onun ifadesi olmak üzere geçmekte bulunmuştur.

Binaenaleyh bir umumî ve şümullü ilerleyiş değil, bizzat lisanda muhtelif bakımlara göre hükmolunmuş bir kısmî ilerleyiş düşünmek lâzımdır. Bir cemiyetin bütün müesseselerinin bütün terakkileri bizzarure birlikte olarak yürümez. Dilin ilerleyişi mensub olduğu medeniyetin terakkisine bağlı bulunduğuna kabil olarak hükmolunamaz. Çünkü dilin ilerleyiş şartlarile medeniyetin inkişaf sebebleri tamamile biribirinin ayni değildir.

***

Muasır dil bilik, dile, her lehçeye, hatta dil noktasından her ferdî tahavvüle mahsus ve büyük bir sabırla vücude gelmiş yekbahisler tertib ediyor. Fakat dil olaylarına bağlı bütün bu emekler umumî bir dilbiliğin, dillerin tabiî hallerini ve inkişaflarını ifade edecek kanunların kurulması neticesine varmazsa, ehemmiyet kazanamaz.

Ne kadar ferd varsa o kadar çeşidli dil vardır iddiasında bulunmak pek de yanlış değildir. Fakat esas itibarile bütün arz daireleri altında ayni olan ancak bir insan dili vardır iddiasında bulunmak da yanlış değildir. Hakikatl halde savtî usul, bütün milletlerde ayni kanunlara itaat eder. Şekliyat ifadesi şüpbesiz bir çok çeşidler gösterir. Fakat bunların bağlı olduğu başlıca üç dört örnek kendi kendine mutlak bir mahiyet ifade etmez. Çünkü tarihe bakılırsa, onların birbirlerine istihale ettikleri görülür. Lûgate gelince, bunda bir muayyen sesler zümresine bir muayyen mefhum bağlanır. Bu kaide her yerde aynidir ve umumiyetle dil işinde yürürlüğü olan bir kanundur. Her içtimaî zümrede muhtelif olan, fakat her yerde insan kümelerinin müşterek kanunlarına uygun bulunan içtimaî hayatın tesiri hakkında böyle bir hüküm verilebilir.

Diller kadar çeşidli, onların tekâmülü kadar karışık bir şey yoktur. Fakat dil bilik eski Babil kulesinin dağınık iptidaî maddelerinden yeni ve muhkem bir bina kurmak yolundadır. Bunun sarsılmaz iskelesi, insan mahiyetinin üç esas ilmi olan griziyat, ruhiyat, içtimaiyattan teşekkül etmiş bir saçayağıdır.

Mustafa Namık CANKI

Dilin menşeine, dil hakkında filozofların görüşlerine ve bazı mühim kitabların esas fikirlerine bağlı makaleleri daha müsaid bir zamana bırakıyoruz. Yazılarımıza sütunlarında mevki veren Cumhuriyet'e teşekkür etmek borcumuzdur. M. N. Ç.

HOLİVUD DÜNYASI
Yazan: ABİDİN DAV'ER
15 inci sayı Tyrone Power'in dört renkli bir resmile süslü olarak çıktı. Bu sayıda artistlerin en yeni tabloları ve mükemmel vücut ölçüleri, El Capitan Varyete tiyatrosunda, Tombul Teyze step yapıyor, Pehlivan vücutlü komik, artistin locasında bir sevgi sahnesi, gece kulübü denilen barlarda — Donnez-moi bachich Paşa, Ahmedle Mehmedin gece kulübünde ve ilâh...
Bayi'erden arayınız. Yirmi sahife, bol resim, meraklı yazılar 10 kuruş

"GÂVUR MEMED„
"Karayürek Çetesi„
Büyük tarihçi « ZİYA ŞAKİR »
tarafından yazılan ve Ressam üstad «MÜNİF FEHİM» in fırçasile canlandırılan bu şaheserin mevcudu bitmek üzeredir. Muhakkak okuyunuz.
Fiatı: 125 kuruştur.
Stad Neşriyatı: Cağaloğlu Türbedar sokak No. 18 — İstanbul

Bu akşam: Büyükdere
BEYAZ PARK'ta
Münir Nureddin
KONSERİ

Büyükada - Yürükali
Plâj ve Gazinoları

Dünyanın en güzel çam ormanları ile çevrili, sedeften bir köy üstünde kurulmuş olan modern
BÜYÜKADA YÜRÜKALİ PLÂJ ve GAZİNOLARI
Neş'e, Sıhhat, Güneş ve Zevk Arayanların toplandığı tek yerdir.
Her saatte Büyükada İskelesinden plâja ve plâjdan iskeleye
MOTÖR VARDIR

HEM NALINA HEM MIHINA

Japonyanın durumu

Bilmem neden, bazan, realist olamayız. Hâdiseleri, hep kendi köşemizden, kendi gözlüğümüzle seyrederiz; onların kendi arzularımıza, düşüncelerimize uygun bir akış alacağı hayaline kapılırız. Sonra, olaylar bizimle alay eder; fakat gene realist olamayız. Birimiz, Japonyanın, teknik tetkiklerde bulunmak üzere Berlindeki ataşemiliterinin riyasetinde doğu cephesine bir askeri heyet göndermesini Japonya ile Almanya arasındaki işbirliğinin ilerlediğine delil telâkki eder. Hatta, bundan gelecek sonteşrinde, yağmurlar ve fırtınalar mevsimi geçtikten sonra, Japonların Hindistan üzerine yürüyeceği manasını çıkarır.

Başka birimiz, Amerikanın İngiltereye her ay 15 - 20 yeni ticaret gemisi vereceğinden bahsederken Müttefiklerin batanlardan çok fazla gemi yaptıklarını kabul etmekle beraber, bunlara lüzumlü mürettebatı bulacaklarından şüphe gösterir.

Bu iki zatın ikisi de, olayların kendi isteklerine uygun bir cereyan alacağını sanan, realist görüşten uzak arkadaşlardır. Evvelâ, şu Alman - Japon işbirliğinin ilerlediği iddiasını biraz realist bir görüşle tetkik edelim.

Berlindeki Japon ataşemiliterinin riyaset ettiği askeri heyet, Alman cephesinde sırf teknik tetkikler yapmağa gitmiştir. Nitekim, bir müddet evvel, muhterem Orgeneral Cemil Cahidin reisliğinde bir Türk askeri heyeti de doğu cephesinde tetkiklerde bulunmuştu. Japon ataşemiliterile arkadaşlarının cepheyi gezmelerini, Alman - Japon işbirliğinin ilerlediğine delil telâkki edersek mantıkan bizim askeri heyetin ziyaretinden de ayni manayı çıkarmak icab eder. Halbuki Türkiye ile Almanya arasında sadece karşılıklı dostluk vardır; hiç bir işbirliği yoktur.

Kaldı ki, Japonya, kendi âleminde, sadece kendi menfaatlerini düşünmektedir. Eğer öyle olmasaydı, Anglo - Saksonlara harb ilân edip Sovyetlerle dost geçineceğine Anglo - Saksonlar yerine Ruslara harb ilân eder ve müttefiki Almanyaya fili ve müessir yardımda bulunurdu. Japonya böyle yapsaydı, Sovyetlere hiç bir bağla bağlı bulunmıyan Amerika, ağlebi ihtimal, harbe seyirci kalırdı.

Bir Japon askeri heyetinin doğu cephesinde teknik tetkikler yapması ile Japonyanın gelecek sonteşrinde, Hindistan üzerine yürümesi arasında bir münasebet aramak da doğru değildir. Japonya, Hindistan üzerine yürümek fırsatını - şayed böyle bir fırsat var idiyse - 1942 de kaçırmıştır. Londra radyosu, Hindistan nazırının beyanatına atfen mart 1943 başında, Hind ordusunun 2 milyon kişiye baliğ olduğunu ve bu ordunun şimdiye kadar yalnız 3000 ölü ve 76,000 esir verdiğini söylemişti. Bu 2 milyonluk ordunun yarısını propaganda payı olarak ayırsak geriye 1 milyon kişi kalır. Hindistana büyük Amerikan hava kuvvetleri de gönderilmiştir. Japonlar, yalnız Birmanyada değil, her cephede müdafaaya çekilmişlerdir; hatta Çinliler karşısında bile. Japonlar, Avrupa harbi bitince, Müttefiklerin bütün kuvvetlerile kendilerine taarruz edeceklerini bildikleri için, mümkün olduğu kadar kuvvetli bulunmak maksadile tedafüi bir sevkulceyş takib ediyorlar. Hindistan halkını ayaklandırmak ümidine de veda ettikleri için, artık bir kıt'a kadar büyük olan Hindistana karşı büyük ölçüde bir taarruza geçmeleri beklenemez. Japonyanın iyice kuvvetlenmiş olan Müttefiklere, Hindistanda taarruz etmesi, büyük bir hata olur. Japon genelkurmayının böyle bir hataya düşeceğini sanmak, onun stratejinin alfebesini bile bilmediğini iddia etmek demektir. Görülüyor ki, yukarıki mütalealarda realizm yoktur.

Anglo - Saksonların yaptıkları gemilere mürettebat bulamıyacakları iddiasını da yarın tetkik ederiz.

Ticaret Ofisi U. Müdür muavini işe başladı

Ticaret Ofisi Umum müdür muavinliğine tayin edilen Sümerbank personel şubesi müdürü ve eski gazeteci arkadaşlarımızdan Fahri Hırçın yeni vazifesine başlamıştır. Şimdiye kadar bulunduğu vazifelerde muvaffakıyetli çalışmaları görülmüş olan Fahri Hırçının Ofis umum müdürü Ahmed Cemil Conkun kıymetli mesaisinde iyi bir yardımcı olacağını şüphesiz addederiz.

Zelzele şehidleri için Mevlid

Yarın öğle namazını müteakıb Bostancı camiinde, şehrimizin maruf hafızları tarafından Adapazarı ve Hendekte zelzeleden ölenlerin ruhuna ithaf olunmak üzere Mevlid okunacaktır.

Kadıköy Halkına Müjde:
Kadıköy İNCİ Gazinosunda
Bu akşam saat 16 dan 19 a kadar

MÜZEYYEN SENAR
Büyük Saz Heyetile beraber.
DİKKAT: 14 ağustos cumartesi günü akşamı büyük Sünne. Düğünü, zengin varyete büyük eğlenceler ve ayrıca sürprizler. Çocuklarınızı yazdırmaga acele ediniz. Fakir Çocuklar parasızdır.
Bayan MUKADDER KIZILOK her akşam seanslarına devam etmektedir.

Bu Akşam
TEPEBAŞI BELEDİYE BAHÇESİNDE
Fener Halk Partisi Sosyal Yardım toplantısı münasebetile hiç bir müessesenin yapamıyacağı bir şekilde en güzel ve mutena gece eğlenceleri yapılmak üzere fevkalâde bir müsamere tertib edilmiştir.

MÜZEYYEN SENAR Işıl
ve 15 kişilik okuyucu ve SAZ HEYETİ
KARLO KAPOÇELLİ İDARESİNDE BÜYÜK ORKESTRA
40 kişiden mürekkeb zengin
BALE-VARYETE-AKROBAT
Fevkalâde numaralar, saat 3 e kadar NEŞE — KAHKAHA ve MUSİKİ
Bu fırsatı kaçırmayınız. Telefon: 42690

SON HABERLER

Siyasî İcmal

İtalyanın harbe devam kararı

Mareşal Badoglio kabinesinin evvelki günkü toplantısında da yeniden, harbe devam için karar verdiği bildiriliyor. Bu kararın manası üzerinde durmak icab ettiği şüphe götürmez. Acaba İtalya harbe niçin devam etmek istiyor?

Teslim olmamak için mi?

Hiç bir milletin istiye istiye teslim olmıyacağını, defalarla anlatmış olduğumuz için bu bahis üzerinde yeniden söz söylemeğe lüzum görmüyoruz.

O halde İtalya hükûmeti harbin neticelerinden nasıl korunacak?

Badoglio hükûmetinin verdiği karardan harbi uzatmakla, Müttefikleri yumuşatmak ve İtalyanın tarafsızlığını temin etmek yolunda istifadeler elde etmeyi umduğu anlaşılıyor.

Bugünkü vaziyeti şu şekilde hulâsa etmek mümkündür: İtalya, teslim olmak istemiyor ve harb harici kalarak kendi işile gücile meşgul olmayı özlüyor. Çünkü İtalyayı ancak bu sayede harb sahnesi olmaktan kurtarmağa, Almanya ile Birleşik milletler arasında kopacak harbin tahribatından korumağa imkân bulunacağına inanıyor.

Buna mukabil Birleşik milletler, kayıdsız şartsız teslim olmak üzerinde ısrar ediyor, fakat İtalyayı baştanbaşa işgal etmiyeceklerini, İtalyanın idaresini ele almıyacaklarını, yalnız üslerinden istifade ederek harbi Almanyanın göbeğine götüreceklerini, üstelik İtalyayı Almanyanın hava yolu ile yapacağı bombardımanlardan koruyacaklarını, çünkü onu koruyacak kuvvet ve kudrette olduklarını söylüyorlar.

Demek, aradaki en esaslı ihtilâf, teslim olmanın şartları üzerindedir. Müttefikler, bu teslim olmak sözünü kaldırarak doğrudan doğruya mütareke akdini iltizam ettikleri takdirde, kimbilir, belki de gerginliği biraz daha gevşetmiş ve maksada daha kolaylıkla varmış olurlar. İtalyanın faşizmi yıkması ve faşizmi ortadan kaldırması Müttefiklere göre kendileri tarafından kazanılmış bir zafer sayıldığına ve Müttefikler de hedeflerinin faşizmi yıkmak olduğunu daima ileri sürdüklerine göre, İtalyan milleti ile Birleşik milletler arasında kendiliğinden bir anlaşma zemininin hazırlanmış olduğu aşikârdır. Müttefiklerin de bu yeni duruma göre hareket ederek dilleri ve isteklerini tadil etmeleri icab ederdi. Halbuki Müttefikler böyle yapmadılar ve faşizm işbaşında iken kullandıkları dilin tıpkısını kullanmağa devam ettiler. Bu yüzden İtalya, faşizmi yıktıktan sonra, milletler arası durumunu değiştirmek için yeni adımlar atmadı. Bununla beraber inkâr olunamıyacak bir nokta da Mihverin ve Mihver siyasetinin derin bir tahavvül geçirmiş olduğudur. Çünkü Mihver, müşterek bir doktrinin beslediği ve geliştirdiği bir ittifak olmaktan çıkmıştır. Faşizm, Mihverin kurmak istediği yeni nizamın temellerindendi. Onun yıkılması ile bu «yeni nizam» ın temellerinden biri de ortadan kalkmış oldu.

Yeni vaziyet bu merkezde olduğu halde, Müttefiklerin İtalyaya karşı eski lisanı kullanmaları, İtalya hükûmetine da ha sabırlı davranmak ve daha fazla dayanmak için yeni bir hız verdi.

Fakat bu sabır ve tahammülün uzun süreceğini sanmak da beyhudedir.

İtalyada harb siyaseti, faşizm ile ikizdi. Faşizmin yıkılmasile birlikte İtalyan milletinin beklediği netice, harb siyasetinin de onunla birlikte yıkılması idi. Halbuki faşizmin yıkılması, harbe son vermek için mühim bir adım bile teşkil etmemiş bulunuyor.

Günün haberleri, Mr. Roosevelt ile Mr. Churchill'in tekrar görüşmek üzere bulunduklarını anlattığına bakılırsa, bu meselenin de iki devlet adamını yeniden meşgul etmesine ihtimal verilir. İki devlet adamı, İtalyan milletinin sulh arzusunu teşvik edecek yeni şartlar teklif ettikleri takdirde yalnız İtalyan harbini bertaraf etmekle kalmazlar, bütün Avrupanın istikbali ile daha esaslı ve daha şümullü bir surette meşgul olmak imkânını elde ederler.

Ömer Rıza DOĞRUL

SADİ TEK TİYATROSU
Bu gece Kadıköy Süreyya sineması bahçesinde (SÜT KARDEŞLER)
Büyük vodvil 3 perde

Kızılordu Briansk ve Harkof'a yürüyor

(Baştarafı 1 inci sahifede)

tanklar ve bitmez tükenmez meydan muharebesi uçaklarının yardımile tekrar ele geçirmek hususundaki teşebbüsüne devam etmiş, fakat kendisine yüksek sayıda zayiat verdirilerek bu teşebbüsü püskürtülmüştür. Donetz'de mahallî taarruzlar, Sovyetlerin yüksek miktarda insan ve tank zayiatı vermesi suretile, akim kalmıştır.

Bielgorod bölgesinde savaşlar artan bir şiddetle devam etmektedir. Orel'in cenub batısında da düşman, cephemizi yarmak hususunda muvaffakıyetsiz hücumlarına devam etmiştir. Mahallî ve muhasara altına alınmış olan bir gedik müstesna olmak üzere taarruzların hepsi çetin savaşlarla tardedilmiştir. Hatlarımıza nüfuz etmiş olan bir düşman teşekkülü, müteaddid tanklarının tahrib edilmesi suretile, imha edilmiş ve bakiyesi tardedilmiştir.

Ladoga gölünün cenubunda da kıt'alarımız Sovyetlerin kuvvetli taarruzlarını defetmişlerdir. Uçaklarımız kuvvetli savaş ve pike teşkilferile savaşları desteklemiş ve düşmana insan, top ve nakil vasıtaları bakımından ağır zayiat verdirmiştir. Dün doğu cephesinde 109 tank ve 84 uçak tahrib edilmiştir.

Doğu cephesinde büyük ölçüdeki savaşların başlangıcındanberi bir ay zarfında ordu ve SS teşkillerimiz tarafından 164 bin esir alınmış, 7847 tank, 3083 top ve 1620 kumbara atanı imha veya iğtinam edilmiş, hava silâhlarımız tarafından 3,731 uçak düşürülmüştür. Bolşeviklerin kanlı zayiatı olağanüstü derecede yüksektir. Orel civarındaki müdafaa savaşlarında 5 temmuzdan 27 temmuza kadar yalnız 656 ncı ağır tank müdafaa alayı tarafından 502 Sovyet tankı ve 100 top tahrib edilmiştir.

Rusların bir aylık muazzam zayiatı

Berlin 6 (T.P.) — Bu harbin en müthiş hırpalama devresi sayılan 5 temmuz ile 5 ağustos devresinde bolşevikler 580.000 ölü, yaralı vesair vermişler ve 7.500 zırhlı araba kaybetmişlerdir. 5 temmuz ile 5 ağustos arasındaki müddet zarfında Ruslar 60 zırhlı tugay ve 50 den fazla muhafaza tümeni kaybetmişlerdir.

Bir ayda 3731 uçak düşürüldü

Berlin 6 (T.P.) — Şark cephesinde Alman hava teşkilleri 5 temmuzdan 5 ağustosa kadar 3,731 düşman uçağı düşürmeğe muvaffak olmuşlardır.

Stalinin gizli emri

Berlin 6 (D. a. D.) — Doğu cephesinin cenub kesimindeki Sovyet ordular grupu komutanı, müdafaa komiseri sıfatile Stalin tarafından 16 şubat 1943 te orduya hitaben yazılmış olan bir emirnameyi 18 şubat 1943 te kumandasındaki kolordu, tümen, tuğay ve alay komutanlarına tebliğ etmiş ve bu emir, cenub kesimindeki savaşlar esnasında Almanların eline geçmiştir.

Bu emirnamenin başında Stalin, Rusyanın harbe girmek niyetinde olmadığını ve o zaman Sovyetlerin harb için yetişir derecede mücehhez bulunmadığını söylemekte ve ancak Hitlerin hücumu karşısında savaşmak zaruretinde kaldığını kaydederek Kızılordunun başlangıcdaki çekilmelerinden sonra şimdi artık muzafferiyetler devresine girildiğini ve düşmanı Sovyet topraklarından atmak zamanının hülûl ettiğini söylemektedir. Stalin, düşman vatan topraklarından çıkarıldıktan sonra komünistler için bu harbin üçüncü ve en parlak devresinin başlıyacağına ve proletaryanın dünya kapitalizminin pençelerinden kurtulmasına sıra geleceğine işaret etmektedir. Bundan başka emirnamede komünistlerin başlarındakilere karşı besledikleri itimadın sarsılmaması ve zamanı gelince dünya inkılâbının tahakkuk edeceğinden emin bulunmaları tavsiye edilmektedir.

Stalin cepheleri teftişe çıkıyor

Stockholm 6 (T.P.) — «Dagens Nyheter» gazetesinin Londra muhabirinin bildirdiğine göre, Stalin, altı hafta kadar süreceği tahmin edilen, bir cepheler teftişi seyahatine çıkmıştır. Bu esnada Molotof devlet umur ve hususatını tedvir edecektir. Stalinin Moskovaya avdetinden sonra, Maisky kısa bir zaman için Londraya dönecektir.

Yeni Georgiada

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

askerî mahfilleri, pek yakında Japonyaya karşı şiddetli bir hava taarruzu yapılmasını beklemektedirler. General George Stratmeyer'in Delhi'ye muvasalatı, bu noktai nazarı teyid eder görünmektedir. Aylardanberi Birleşik Amerika hava kuvvetleri, Japonyaya karşı geniş ölçüde bir taarruz serisi yapmağa hazırlanmaktadır. Bütün askerî müşahidler, Amerikanın şimdi Japonlara kendi memleketlerinde taarruz edebilecek derecede kuvvet kazanmış oldukları hususunda müttefiktirler Beraberinde dört kurmay subayı bulunan General Stratmeyer, Çin, Birmanya ve Hindistandaki Amerikan kuvvetleri başkumandanı General Stillwell ile birçok görüşmeler yapacaktır.

Japonlar Birmanyada yüz bin kişilik bir ordu hazırlamışlar

Ankara 6 (R.G.) — Japonya Birmanyaya istiklâl verdikten sonra bu memlekette Hindistana karşı büyük hazırlıklar yapmağa başlamış görünmektedir.

Mihver kaynaklarından gelen haberlere göre; Birmanyada Japonyanın tensibi altında 100,000 kişilik bir Hind ordusu kurulmuştur. Buna mütemmim olarak bazı hazırlıklara da girişilmiştir. Birmanya Başvekili beyanatında büyük bir kara ve hava ordusu vücude getirileceğini söylemiştir.

Japonlar bu hazırlıklarla Müttefikler tarafından gelebilecek taarruzları karşılamağı ve büyük bir ihtimalle de kendileri bizzat taarruza geçmeği düşünmektedirler.

Berlin kısmen tahliye edilecek

Londra 6 (Radyo) — Dr. Göbbels bugün Völkischer Beobachter gazetesine yazdığı makalede Berlinin kısmen tahliyesine lüzum hasıl olduğunu anlatarak çocukların ve harb gayretine yardım etmiyen kadınların Berlinden uzaklaştırılacağını söylem'ştir. Göbbels'in gösterdiği sebeb, Berlinin İngiliz hava kuvvetlerine hedef olması ihtimalidir.

Orta Avrupada kaynaşma

(Baştarafı 1 inci sahifede)

manlarımıza İtalyanın yolunu açmak, büyük dehşetile dahilî harbe yol açmak demektir. Bu şartlar altında tam manasile hiç bir hükûmet, yaşamak ve hür bir surette terakki etmek istiyen hiç bir millet harb etmekten ve ittifaklarına sadık kalmaktan başka bir şey yapamaz.»

Badoglio'ya tavsiyeler

Zürich 6 (a.a.) — Romadan gelen bir habere göre Müttefiklerin, icab ederse İtalyaya yeniden hava hücumlarına başlıyacaklarına dair yapmış oldukları ihtar büyük bir tesir yapmıştır. Salâhiyetli bir kaynaktan öğrenildiğine göre bir çok siyasî yazı mümessillerile daha başka nüfuzlu şahsiyetler Badoğlio hükûmetine aşağıdaki takriri vermişlerdir:

«Memleketin içinde bulunduğu vaziyet son derece ciddî bir hal arzetmekte olduğundan, hükûmet derhal harb realitesine ve milletin ekseriyetinin arzusuna uygun bir karar vermelidir. Vakit kazanmaktan ibaret olan politikaya devam edilmesi İtalyanın daha iyi bir istikbal temin edebilmesi imkânlarını tehlikeye düşürecektir.

İtalya müstemlekelerinden vaz geçmiyecek

Roma 6 (E.P.) — İtalya, emperyalist taleblerini ısrarla müdafaa etmektedir. İtalia gazetesi bu hususta yazdığı bir makalede şöyle demektedir:

«Bizim millî sahamızdan müstemlekelerimizi çıkarmak istiyorlar, hem de yalnız kısa zaman evvel fethedilen Habeşistanı değil, senelerce çalışarak meydana getirdiğimiz Afrika topraklarımızın hepsini ve Oniki adaları elimizden almağı tasarlıyorlar.»

Gazete; «İtalya sayesinde hürriyet ve refaha kavuşan Arnavudluğun» da İtalyaya aid olması gerektiğini kuvvetle belirtmektedir.

Dr. Rizzo Vatikan elçisi oldu

Zürih 6 (a.a.) — Corriere del Ticino gazetesi, Dr. Rizzo'nun kont Ciano'nun yerine İtalyanın Vatikan sefirliğine tayin edildiği resmen bildirilmektedir.

İki taraf ne yapacak?

(Başmakaleden devam)

Fakat bu yol kolay yürünür bir yol mudur?

Sicilyayı ele geçirdikten sonra Müttefikler ne yapacak, henüz bilmiyoruz. Belki İtalyanın muhtelif yerlerine yeni kuvvetler çıkaracak, belki de çıkarma işini Akdenizin başka kıyılarında denemek üzere yarımadayı eskisi gibi bombalamağa devam edecekler. Her iki şekilde de İtalyada yeni bir hükûmet değişikliği olması ve takati kesilen halkın Badoglio'yu da devirerek Müttefiklerin her dediğini yapacak bir İtalyan Quislingi bulması imkânsız değildir.

İmkânsız olan, yahud az mümkün olan İtalyan yarımadasının bir harb alanı olmaktan kurtarılmasıdır. Almanlar, bugün bütün stratejik noktalara hâkim bulunuyorlar. Yarımadaya ayak basan Müttefikler bir Quisling bulsalar bile, hem umumî asayişi korumak, hem de Almanlarla çarpışmak zorunda kalarak oraya büyük kuvvetler ayıracaklardır. Haritaya bakılırsa İtalya bir çıkmaz sokağa benzetilebilir. ...dan Avrupaya geçmek, Akdenizin diğer müsaid yerlerine nazaran çok daha güçtür. Bu şartlar altında İtalyanın bir harb alanı olması, Almanya hesabına uygun düşer. Müttefikler Badoglio ile anlaşmayı tercih etselerdi, ikinci cepheyi belki başka bir Avrupa köşesinden açmağa mecbur olacaklar, fakat politika bakımından kazandıkları başarıyı daha ziyade genişletmek imkânına da kavuşacaklardı. Sulh, sulh diye inliyen Avrupa, İtalyayı görünce coşacak, o periyi kucaklamak için elinden geleni yapmaya can atacaktı.

Bu imkânlar şimdilik kaybolmuştur. Ve yazık ki Alpların tepesi yazın da karlıdır.

NADİR NADİ

75 jandarma subayı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

ni bir dönüm noktası üzerindesiniz. Bugün liyakatle kazandığınız ve almak üzere bulunduğunuz diplomalarla bir mektebi bitiriyorsunuz, fakat yeni bir mektebe giriyorsunuz. Bu gireceğiniz yeni mektebin adına hayat mektebi derler. Sizin bu yeni mektebde de öğreneceğiniz çok değerli, çok kıymetli bilgiler olacaktır. Sizin burada da zaman zaman geçireceğiniz küçük, büyük imtihanlar olacaktır. Hattâ bu imtihanlar yerine göre en şerir ruhlu kimseler karşısında ve yıkılacak menfaatler müvacehesinde çok çetin olarak da geçecektir. Fakat hayat mektebinin bu her çetin imtihanında sizin şeref ve liyakatinize o imtihan sahasında lâakal bir vatandaş hakkı veya lâakal bir vatandaş huzuru da yoldaşlık edecektir ve bu yolda sizin en büyük ruhî kuvvetiniz olacaktır.

Hayat mektebinde eskimiş birer vazife arkadaşlarınız olan bizler alacağınız vatan ve millet vazifelerindeki başarılarınız için size inanıyoruz ve güveniyoruz.»

Bundan sonra Millî Müdafaa Vekili General Ali Rıza Artunkal tarafından diplomalar tevzi edilmiş ve bunu müteakib davetliler büfede ağırlanmıştır.

Arab birliği tahakkuk etmek üzere

Kahire 6 (a.a.) — Kahiredeki Arab mahfillerine göre, arabca konuşan bütün milletlerin birleşmesi tahakkuk etmek üzeredir. Mısır Başvekili Nahas Paşa ile Irak Başvekili Nuri Paşa Essaid halihazırda muhtelif Arab milletleri mümessillerini, umumî bir heyet halinde toplamak projesini tetkik etmektedirler. En münevver iki Arab memleketinin önderleri olan bu iki devlet adamının faaliyeti İngiliz makamları tarafından hüsnüniyetle telâkki edilmektedir.

Hamburg akınları için yüz bin insan çalışmış

Londra 6 (a.a.) — İngiliz hava kuvvetlerine mensub 100 binden fazla insan, Hamburg'a karşı yapılan hava baskınına iştirak etmiştir. Hamburg limanının hemen hemen yarısı tahrib olunmuştur. Bu taarruzları yapmak için 60 İngiliz uçak alanı kullanılmıştır. Mühim akınlardan biri esnasında Hamburg üzerinde 5.600 tayyareci uçmuştur. Her akının müddeti, takriben beş saattir.

35 kilo altın

Madrid 6 (T.P.) — Tarrasa şehrinde yıkılan eski bir evin mahzeninde 35 kilo altın bulunmuştur. Bu altınların bundan çok zaman evvel ölen ve sahibine aid olduğu anlaşılmıştır.

Askerî vaziyet

İtalyada da şiddetli savaşlar beklenebilir

Yazan: Emekli General

H. Emir Erkilet

Müttefikler, Sicilya adasına 9 ve 10 temmuzda havadan ve denizden asker indirmeğe ve çıkarmağa başlamışlardı. O halde burasını zapt ve istilâ hareketi başlıyalı hemen hemen bir ay oluyor. Müttefiklerin adayı almak için ilk elde kullandıkları 3000 kadar gemiden 160000 insanla hadsiz ve hesabsız malzeme, silâh ve vasıtayı karaya döktüklerini ve ondan sonra hergün yeni takviye kıt'alarının çıkarıldığını Roosevelt'in nutkundan öğrenmiştik.

Bu kadar muazzam bir kuvvet yalnız Sicilyayı almak için değil, ayni zamanda İtalyanların sinirlerini bozarak bu memleketi Almanyadan ayrı bir barışa zorlamak için harekete getirilmişti. Fakat Müttefiklerin İtalyanlara radyolarla ve uçaklardan attıkları propaganda kâğıdlarile teklif ettikleri, belki de Vatikan yolile ulaştırdıkları sulh şartları üç kelimeden ibaretti: Kayıdsız ve şartsız teslim...

Buna rağmen Müttefikler, Sicilyaya çıktıklarının 17 nci gününde, İtalyada iktidarı 21 yıldanberi elinde tutan ve Avrupa demokrasisinin iki baş düşmanından biri sayılan Mussolini'nin yuvarlandığını ve onun arkasından faşist partisinin yıkıldığını gördüler. Onlar zannettiler ki bu çok anî ve hızlı devrim, İtalyanın kayıdsız ve şartsız teslime doğru attığı ilk adımdır. Fakat dikkat etmediler ki, Mussolini ile faşist partisini deviren bir halk ihtilâli veya bir siyasî hizib ve kümenin hükûmet çarpısı değildir. Mussolini'nin iktidardan çekilerek herşeyi krala bırakmasını ilk istiyenler ve onu buna mecbur edenler faşizm meclisinin en ileri gelenleri idi. Onların maksadı felâket ve tehlikelerle sarılmış olan İtalyanın idaresini böyle bir zamanda iflâs eden Mussolini'den alarak bugün için daha kuvvetli ve umumî itimada daha mazhar bir adama verdirmek ve bu sayede memleketi, korumak ve kurtarmaktı. Şimdi İtalyanın başına vatanseverler geçerek işleri onlar idare ediyorlar.

Kralla Badoglio'nun kurdukları ve kurmağa çalıştıkları yeni siyasî, askerî hükûmetin tek bir gayesi olup o da -yeni İtalyan iç hâdiselerinin başında kesin olarak tesbite çalıştığımız gibi- Mussolini'nin düşmesi ve faşist müesseselerinin yıkılmasile başgösteren iç kargaşalıklarını düzeltmek, nizam ve intizamı tesis ederek memleketin kuvvetlerini toplamak, halka ve orduya Mussolini askerî idaresinin kaybettirdiği ümid ve inanı yeniden vermek velhasıl kabil olabildiği kadar daha kuvvetli, daha esaslı ve memlekete daha faydalı olabilecek surette harbe devam etmektir. Badoglio hükûmeti, işte şimdi buna çalışıyor. Onun asıl gayesi memleketi şerefli ve faydalı bir barışa kavuşturmak olması tabiî bulunmakla beraber İtalyanın şuursuz silâhı elden bırakarak ve korkunc bir sinir buhranına kapılarak Müttefiklerin istedikleri ve umdukları gibi- teslime koşmasına bütün kuvvetile mâni olmak onun şimdiki en ehemmiyetli ve güç olduğu kadar şerefli bir vazifesidir. Onun için Sicilyada, hattâ İtalya yarımadasında daha bir müddet şiddetli muharebeler olacağını zannetmek doğru olur.

Sicilyadaki askerî hareket ve muharebelere gelince, bunları gelecek yazımızda tafsilâtla anlatmağa çalışacağımız gibi Müttefiker, İtalyanın teslim olmasını bir hafta kadar bekledikten sonra, iki Alman piyade tümenile bir miktar zırhlı kuvvetinin ve bazı seçme İtalyan kıt'alarının tutunup muvaffakıyetle müdafaa ettikleri Etna dağı - deniz hattına bir kaç gündür yeniden taarruza başlamışlardır. Bu esnada Katania'nın düşmesi bu müdafaa hattının yarılması veya düşmesi demek değildir. Katania şehri Etna dağının cenub ve doğu eteğinde ve deniz kenarında bulunmak dolayısile, bir ileri mevzi olarak bu kadar uzun bir müddet tutulabilmesi, Almanların büyük bir marifeti sayılır. Bununla beraber -Almanlara göre- burası düşürülememiş ve 20 Km. kadar şimal batısında bulunan Paterno mevkiinin İngiliz tümenleri tarafından zapt ve işgal edilmesile Almanlar tarafından tahliye edilmiştir. Etna mevziinin merkezinde Aderno mevkii dayanmaktadır. Yalnız en şimalde sahil bölgesinde 7 nci Amerikan ordusu şarka doğru tehlikeli bir surette ilerlemektedir. Almanların bazı lüzumsuz teşekküllerle malzemeyi Mesina boğazının ötelerine atmağa başladıkları haber veriliyor ki doğru olması muhtemeldir. Onun için biz, Müttefiklerin Etna mevziine, şimdi yaptıkları gibi, cepheden hücum etmek değil, İtalyan çizmesinin ucuna veya Mesina boğazının iki tarafına asker çıkararak Sicilyadaki Mihver kuvvetlerinin gerilerini almak suretile buradaki Mihver kuvvetlerini esir edecek bir askerî manevra kudreti göstereceklerini umuyorduk. Çünkü onların elindeki büyük deniz, hava ve kara kuvvetlerile muazzam deniz harb, nakil ve çıkarma vasıtalarından beklenebilen de ancak bu olabilirdi.

H. E. ERKİLET

Sicilyada Mihver müdafaası çöktü

(Baştarafı 1 inci sahifede)

hil kesiminde 7 nci ordu hava ve deniz bombardımanlarının yardımile yeniden 3-5 kilometre ilerlemiştir. Amerikan kıt'aları şimdi San Fratello'ya üç kilometre yaklaşmışlardır.»

İtalyan tebliği

Roma 6 (a.a.) — Sicilya cephesinin merkez kesiminde İtalyan - Alman birlikleri inadlı müdafaa savaşları yapmaktadırlar.

Üç haftadanberi etrafı üstün kuvvetler tarafından sarılmış olan ve her gün çok şiddetli hava ve deniz kuvvetleri tarafından bombardıman edilen Catania şehri tehliye edilmiştir. Şehrin halkı büyük bir gururla ve düşmanın şiddetli ateşine vaziyetin tahmil ettiği çetin mahrumiyetlere nümuna ittihazına şayan bir şekilde karşı koymuştur.

İtalyan - Alman bombardıman uçakları, yeniden Palermo ve Augusta limanlarına taarruz etmişler ve bu limanlarda demirli bulunan gemileri hasara uğratmışlardır. Bir denizaltımız 4 ve 6 ağustos geceleri Cebelitarık körfezine girerek 6 vapur batırmıştır.

Macar gazetelerinin Peşte sefirimiz hakkındaki neşriyatı

Budapeşte 6 (T.P.) — Budapeşteden ayrılan Türkiye elçisi Ruşen Eşref Ünaydın, Macar basınında hürmetle yadedilmektedir. Bu meyanda, «Pester Lloyd» gazetesi bilhassa şunları yazmaktadır:

«Bu mükemmel Türk diplomatının Budapeştede bulunduğu esnalarda, başarmış olduğu vazifeler mutad diplomatik vazifelerin mahiyetinden çok yüksek ve ehemmiyetlidir. Mumaileyh Macar milletini çok iyi tanımış ve anlamış olduğunu her suretle ispat etmiştir.»

Alman denizaltıları 6 gemi batırdı

Berlin 6 (T.P.) — Resmî tebliğ:

Alman denizaltıları düşman ikmal faaliyetine karşı çetin savaşlar neticesinde kuvvetli himaye altında seyretmekte olan gemilerden, mecmu hacmi 43.500 tonilâtoluk 6 gemiyi batırmışlar ve ayrıca 2 sini torpil isabet ettirmek suretile hasara uğratmışlardır.

19 MAYIS
Memleketin yegâne gençlik ve spor gazetesidir
BUGÜN
Müvezziinizden isteyiniz

Büyük bir Alman gemisi

Boğaz önlerinde bir denizaltının taarruzuna uğradı, yaralandı

Haber aldığımıza göre, Doyçe Levant Linye şirketine mensub 12 bin tonluk Firoz vapuru, dün Bulgaristandan gelirken ve Karadeniz Boğazı yakınlarında, bir denizaltının taarruzuna uğramıştır. Atılan müteaddid torpillerden birisi geminin baş tarafına isabet ederek hasar yapmışsa da vapur yoluna devam ederek Türk kara sularına ve Boğaza girmeğe muvaffak olmuştur.

Limana gelerek şamandıraya bağlanan vapurun geçirdiği macera ilgili makamlara bildirilmiştir. Tahkikat yapılmaktadır.

Adliye Vekili şehrimizde

(Baştarafı 1 inci sahifede)

rilecektir. Tadil ve tamir işinin kış gelinciye kadar bitirilmesine çalışılıyor. İstanbul cezaevindeki bütün mahkûmların oraya götürülmesinden sonra, şimdiki binada yalnız mevkuflar alıkonulacaktır. Mevcud Üsküdar ceza ve tevkifevi de ayrıca muhafaza olunacaktır.»

İstanbul ve Üsküdar ceza ve tevkif evlerindeki sıhhî vaziyetin son bir kaç ay içerisinde çok müsaid seyir takib ettiğini söyliyen Vekil; İzmirde ve memleketin diğer şehirlerinde olduğu gibi burada da mahkûm ve mevkuflara ikişer kat çamaşır, ayrıca elbise, bunlardan başka sıcak yemek verildiğini anlatmıştır. Ankarada çocuk ıslah evinde on birden on beş yaşına kadar çocukların barındırıldığını ve yaşı daha büyük çocukların da Nazilli bez fabrikasına gönderildiğini, elverişli neticeler alındığını bildirmiştir.

Adliye Vekili; hâkimlerin ve diğer adlî teşkilât mensublarının terfihi işinin daima göz önünde tutulduğunu ve tutulacağını, mümkün olan her şeyin yapılmasına çalışılacağını kaydetmiştir. Yeni adliye binasının sulhtan sonra ve İstanbulun en uygun yerinde mükemmel bir tarzda kurulacağını, inşada bütün ihtiyaçların gözetileceğini belirtmiştir.

Hazırlanan kanunlar bahsinde konuşulurken, Cumhuriyet ilânının yirminci yıldönümü dolayısile af kanunu çıkarılması hususunda henüz takarrür etmiş bir şey mevcud olmadığına işaretle, hazırlanan diğer kanun lâyihaları etrafında izahat vermiştir.

İzayata göre, adlî kaza ile idarî kaza arasında selbî ihtilâf zuhurunda merci ihtilâflarını halledecek bir heyet teşkilini istihdaf eden kanun lâyihası hazırlanmıştır. Başkaca, uzun zamandanberi yapılması tasarlanan adlî sicil teşkilâtı, bu sefer Adliye Vekâletince ön plânda tutulmaktadır. Tatbikata geçilince, kat'îleşmiş mahkûmiyeti olanların bu vaziyetleri fişlere yazılıp fişler muntazam dolablarda saklanacaktır. Mahkemeler sabıka hallerini kolayca ve kat'iyetle öğrenerek hükümlerinde tekerrür esasını daima yerine getirebileceklerdir.

Mevlid

Zonguldak Vapurculuk ve Kömürcülük Türk Limited şirketi müdürü Muzaffer Pehlivanın eşi:

Bayan Kevser Kübra Pehlivan'ın

ölümünün ikinci yılı münasebetile 7 ağustos 943 cumartesi günü ikindi namazını müteakıb, Beyoğlu Ağacamiinde merhumun ruhuna ithaf edilecek olan Mevlide arzu edenlerin teşrifleri rica olunur.

İrtihal

Eczacı Bay Agob Nargileciyanın validesi

Bayan MARİ NARGİLECİYAN

vefat etmiş olduğundan cenaze merasiminin bugün saat 14,30 da Feriköy Vartanantz Ermeni kilisesinde icra olunacağı teessürle ilân olunur.

İşbu ilân hususi davetiye yerine kaimdir. Müteveffanın arzusu üzerine çelenk gönderilmemesi rica olunur.

Cenaze levazımatı Becidyan

NAZLI BELEN
İLE
MAHMUD ALPAY
Nişanlandılar.

Topuzun Kısmeti

Yazan

Mahmud Yesari

No. 15

Komiser — Verdin, vermedin. Bu paralar senin.

Sabatay — (Nezaketle çeker:) Çanta yolenizin musaadenizle!

Komiser — Bu çocuk, paraları neresine koysun?

Sabatay — Bahşişimi verirlerken unutmam elbette.

Topuz — Bu para Hanife Hanımın. Benim değil.

Odadakiler — Senin!

Topuz — (Şaşkın:) — Ülâ, bu kadar parayı, ben nidem ki? Cebim yok, koyamam. Koynuma soksam, dökülür. Bunların, hangisi kaç paradır? Ben, ne biliyim?

Komiser — Bunu idareten düşünmekliğim icab ederse de, ortada henüz hiç bir hâdise olmadığından ikametgâha rapter bırakırım. (Topuza:) İkametgâhın?

Topuz — Bilmirim.

Komiser — Nerede yatıp kalkıyorsun?

Topuz — Balıhpazarında bahhal Sabit efendinin ardiye gapısında... Ama, içerde...

Komiser — İkametgâh da yok... İşte bu fena...

Hacı Rükneddin — (Yavaş yavaş yaklaşmıştır. Topuzun sırtını, omuzunu okşamaktadır:) O, benim evlâdımdır... Onun evi hazırdır.

Komiser — Nerede?

Hacı Rükneddin — Abdiâcizin, bendehaneden gayri, Galatasarayda da bir kurulu düzen apartımanım var. Topuz efendi evlâdım, gelsin, afiyetle otursun. Tabii bir müddeti mıvakkate için, sonra, ona, daha güzel bir apartıman döşeriz.

Komiser — (Üç ahbab çavuşlara:) Sizler malûm şahıslarsınız. Hukuku şahsiye masundur. Fakat, bu çocuğu, bu paralarla, hele bu gece, dışarı çıkaramam.

Hacı Rükneddin — İkametgâhı hazır, komiser bey.

Komiser — (Diğerlerine:) Hacı Rükneddin bey, nevama, vâsi oluyor. Sizler de buna şahid misiniz?

Koço — Hıık!

Komiser — Koço, kabul etti.

Vahan — Helbet!

Komiser — Vahan da. (Düşünen Sabataya:) Sen, evine götürür müsün?

Sabatay — Bezin karı var ehtiyar, üç apartıman oda.. Bir de, kizim var.

Komiser — Hacı Rükneddin bey, apartımanını ikametgâh olarak gösteriyor.

Hacı Rükneddin — (Gayet nazik, sevimli:) Taliblisi varsa, buyursun!

Sabatay — Ben kaşınmıyorum.

Komiser — Vahanla Koço Hacı beyin adamlarıdır. O halde, mesele kalmadı. Hacı bey, Nevama Topuz efendinin vâsisi olacak.

Topuz — Benim neyim oli ki?

Komiser — Baban yerinde, yani?

Hacı Rükneddin — (Topuzun sırtını, omuzunu okşar:) Sen, benim evlâdımsın! Sen, benim evlâdımsın!

Topuz — Uula, bu adam, hoşuma gidiy!

Koço — Hıık!

Sabatay — Çantayı bırakıyorum. Artik Topuz efendi paşa hazretleri, yüzde bir bahşişimizi versinler.

Komiser — Yüzde bir mi?

Komiser — (Topuza:) Sabatay efendi, senden, bin lira bahşiş istiyor.

Topuz — Ne istiy?

Hacı Rükneddin — (Omuzunu okşar:) Bu karda kıyamette, paranı ayağına kadar getirdi. Bahşişi hak etti. Bin lira vereceksin!

Topuz — Bende o hadar para ne gezer ki?

Komiser — İşte, önünde duruyor ya!

Topuz — Yoh! Onlar, Hanife hanımın paraları....

Hacı Rükneddin — Cenabı Hak, hazinesinden bu nimeti, sana, ihsan eylesin.

Topuz — Bu adamın lâfları hoşuma gidiy... Anlamım amma, hoşuma gidiy...

Komiser — Bu paralar, senin. Sağlıkla, afiyetle ye.

Hacı Rükneddin — (Omuzundan dürterek:) Komiser beyin elini öp. Komiser beyin elini öp.

Komiser — (Çekilir:) Ne münasebet!

Hacı Rükneddin — Hayır, vazifesidir.

Topuz dairei vesayetinizden çıkıyor efendim.

Komiser — Biz. kaldırımdakilerin, kovuktakilerin vâsisi oluyoruz. (Elini öptürtmez.) Artık, kısa keselim. Şimdi, Sabatay efendiye bin lira veriliyor mu, verilmiyor mu?

Hacı Rükneddin — (Bir desteden bir bin liralık çıkarır, Sabataya uzatır:) Al hayrını gör.

Sabatay — (Havada iken kapar, cebine koyar; Topuzun önünde yerlere kadar iğilir:) Mersi, Topuz paşa hazretleri....

Topuz — Uula bu cam göz herif, çoh souh be!

Komiser — Hacı bey, senin bu işte, çıkarın yok değil. Bal tutan parmağını yalar. Fakat, gene sevaba giriyorsun. Bu zavallının elinde bir gün bile durmaz.

Hacı Rükneddin — Komiser bey, siz. lûtfen birkaç satırlık zabıt tutun. (Cebinden bir defter çıkarır, kaydeder:) Bilcümle masarifi, kalem kalem kaydedeceğim.

Sabatay — Bana musaade paşa hazretleri.

Komiser — (Yazı yazarken:) Biraz dur. İmzalıyacaksın.

Sabatay — Emredersiniz paşa hazretleri.

Komiser— (Zaptı okur:) «Kentrilyon gişesi sahibi Sabatay efendi, büyük ikramiyeyi küfeci Hasoya getirmiş ve beraberinde arkadaşları Hacı Rükneddin, Koço, Vahan efendilerle dairemize geldiler. Hasonun parasından Sabatay efendiye bin lira verildi. Mütebaki para, Hasoya teslim edildi.»

Hacı Rükneddin — Mükemmel...

Komiser — Bu, resmî bir zabıt değildir. Çünkü resmiyete dökülecek bir iş değil.... Fakat bu kâğıdın altını hepiniz imzalayınız. Lûtfen adreslerinizi de yazarsınız.

Hacı Rükneddin — (Hemen kâğıda sarılır:) Emret efendim.

Diğerleri de imzalamışlardır. Yalnız, Haso, ayakta durmaktadır.

Komiser — Gel, imzanı at.

Topuz — Ne atiyim?

(Arkası var)

İstanbul Memurlar Kooperatifinden:

DAR GELİRLİLERE

1 — 16 ağustos 943 salı gününden itibaren aşağıda adresleri yazılı bayilerden temmuz, ağustos, Eylûl 943 aylarına aid şeker istihkakınızın tevziine başlanacaktır.

2 — İstihkak miktarı ayda 500 gramdan üç aylık 1,500 kilo gram olup bedeli kilosu 135 kuruştan 203 kuruştur.

3 — Bu tevziat yedinizde bulunan (dar gelirliler şeker karne) sinin temmuz, ağustos ve eylûl 943 kuponları mukabilinde yapılacağından bayilere kuponlarınızla müracaat etmeniz rica olunur.

4 — Aşağıda yazılı bayilerden başka yeni bayiler bulunduğu takdirde ayrıca ilân edilecektir.

Hasan Alptekin	:	Üsküdar çarşısı No 105 şekerci
Kâmil Yetiş	:	Divanyolu 148 No. Türk bakkaliyesi
Nejad Besener	:	Şehzadebaşı No. 149, 151 şekerci
Süleyman Berker	:	Kadıköy Rıhtım caddesi No. 108
Kâzım Sezer	:	Tahtakale Hasırcılar caddesi No. 97
Şeref Erdem	:	Çemberlitaş Vezirhan caddesi No. 14
Receb Furda	:	Lâleli Lâleli Pazarı Ordu caddesi No. 263
Şevket Şen	:	Kumkapı Kadirga Liman caddesi No. 153 Kanaat Bakkaliyesi
Fahri Kocaman	:	Saraçhanebaşı No. 118 Mayiat deposu
Halid Us	:	Taksim Şehidmuhtar caddesi No. 67, 69 şekerci
Kemal Güray	:	Beşiktaş tramvay caddesi No. 42 şekerci
Bedri Güven	:	Üsküdar Atlamataşı Atlas sokak No. 1, 3, 5
Mehmed Cevahirkasa	:	Karagümrük Fevzipaşa caddesi No. 184 bakkal
Aram Sertel	:	Bakırköy İstasyon cad. No. 59 Yıldız bakkaliyesi
Mehmed Çiray	:	Eyüb Defterdar Yeniçeşme No. 19 bakkal
Lûtfi Güleş	:	Eyüb Kapıcıçeşme cad. No. 43 - 45.
Saim Şenbol	:	Şehremini Çeşme sokak No. 612
Bekir Sami	:	Beyoğlu Yeniçarşı caddesi No. 60
Enver	:	Samatya Merkez bakkaliyesi No. 311

(7634)

RADYO

Bugünkü Program

7,30 Program
7,32 Jimnastik
7,40 Haberler
7,55 Müzik (Pl.)

*

13,30 Program
13,33 Müzik (Pl.)
13,45 Haberler
14,00 Şarkılar (Pl.)
14,15 Marşlar (Pl.)

★

18,00 Program
18,03 Çocuk kulübü

18,45 Dans orkes.
19,30 Haberler
19,45 Serbest zaman
19,55 Fasıl heyeti
20,15 Rad. Gazetesi
20,45 Şarkılar
21,00 Evin saati
21,15 İstekler
21,30 Derdleşme
21,45 Salon orkes.
22,30 Geçmiş gün
22,35 Haberler
22,50 Kapanış

BULMACA

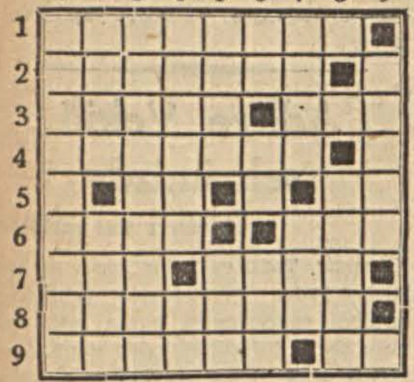

Soldan sağa:

1 — Acı ve ekşice. 2 — Garib şeyler (cemi). 3 — Üzümdan çıkarılan şeylerden, Türkmenlerin oturduğu yer. 4 — Ziraat makinelerinden. 5 — Kafanın üçte ikisi, bir edat. 6 — Peygambere methiye, bir yemiş. 7 — Bir emir, kaybolup gitme. 8 — Kısalıp uzanabilir. 9 — Emeklilik, bir harfin okunuşu.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Oyun zillerinden. 2 — Gündelikçi, bir yuvaya sahib kimselerin toptan hepsi. 3 — Bir hayvan. 4 — Yürek yufkalığı, bir edatın kısaltılmış ve kalınlaştırılmışı. 5 — Bitmiyecek zaman, prize takılı bırakmayın yangın çıkar. 6 — Çingenelerin yaptıklarından birinin yarısı, bir şeyin lübbü, birini ötekinin aleyhine kaldırmak için verilen şey. 7 — Perde, çevrilince ufalanmış kaya olur. 8 — Artistlerle görüşmek için gittiğimiz yer. 9 — Bir malı sahibinin istediği gibi kullanmasına mâni olmak için konur.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Ç	İ	F	T	S	Ü	R	M	E
2	E	Ğ	İ	R	E	N	■	E	V
3	L	■	N	A	Z	■	İ	L	E
4	T	E	T	K	İ	K	■	A	L
5	İ	B	O	■	Ş	E	F	İ	K
6	K	E	Ş	E	■	S	A	K	İ
7	Ç	■	■	B	E	K	L	E	■
8	İ	A	D	E	L	İ	■	■	A
9	■	B	E	D	E	N	S	İ	Z

BORSA

İstanbul Borsasının 6/8/943 fiatları

	Kapanış
Londra — 1 Sterlin	5,22
New-York — 100 Dolar	130,50
Cenevre — 100 İsviçre Fr.	30,3255
Madrid — 100 Pezeta	12,89
Stockholm — 100 İsveç Kr.	31.1325
ESHAM ve TAHVİLÂT	
Anadolu Demiryolu Mümessil	39,25
Aslan Çimento	6,70
Yedikule İplik fabrikaları	62,—

El tezgâhlarında uzun zaman sekiz ayak çalışmış

Usta İşçilere

ihtiyac vardır. Acemilerin müracaat etmemesi. Adres: Beyazıd Mercan Mühürdar Eminpaşa sok. No. 44

evet, saçlarımı
IZONA sabununa,
borçluyum....
Izona
SAÇLARIN MUHAFAZASI İÇİN

DESİNATÖR Aranıyor

Gayet temiz çalışacak liyakatli bir desinatöre ihtiyaç vardır. 4 üncü Vakıf han 4 üncü kat 18 No.ya müracaat.

DOKTOR ÇİPRUT

CİLD. SAÇ. ZÜHREVİ
Hastalıkları Mütehassısı
Beyoğlu Yerli Mallar Pazarı karşısında Posta sokağı köşesinde Meymenet Aprt. Tel: 43353

Sahib ve Başmuharriri
Yunus Nadi ABALIOĞLU
Umumî neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: **HİKMET MÜNİF ÜLGEN**

Cumhuriyet Matbaası

GRİPİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma, Nevralji, Kırıklık ve BÜTÜN AĞRILARI DERHAL KESER.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir. Taklidlerinden sakınınız. Her yerde ısrarla GRİPİN isteyiniz.

MEMUR NAMZEDİ ALINACAK
T. C. Ziraat Bankası Umum Müdürlüğünden:

Bankamız merkezile şube ve ajanslarında çalıştırılmak üzere lise ve orta mekteb mezunlarından müsabaka ile memur namzedi alınacaktır. Orta mekteb mezunlarının imtihanı 25/8/943 ve lise mezunlarının imtihanı 27/8/943 tarihlerinde Ankarada Umum Müdürlüğümüzde ve Adana, Antalya, Bursa, İstanbul, İzmir Giresun, Samsun ve Trabzon şubelerimizde yazılı olarak yapılacaktır.

İmtihana iştirak edeceklerin yaşı 18 den aşağı ve 35 ten yukarı olmaması, istenecek vesaiki ibraz etmesi ve mecburî askerlik hizmetini yapmış olması şarttır.

Bu şartları haiz olup imtihana iştirak etmek istiyenlerin Ankarada Zat İşleri Müdürlüğümüze ve taşrada yukarıda isimleri yazılan mahallerdeki şubelerimize en geç 20/8/943 tarihine kadar müracaatle kaydedilerek lüzumlu izahatı almalıdırlar. (7337)

ERKEK ve KIZ — YATILI ve GÜNDÜZLÜ

SANKT GEORG
ALMAN OKULLARI

İstanbul — Galata Karaçınar sokak Tel: Erkek: 42095 — Kız: 40499
ERKEK KISMI: Orta, Lise ve Ticaret Okulu
KIZ » : İlk, Orta Okul ve Ticaret kısımları
KAYID Her pazartesi ve perşembe 9 dan 12 ye kadar 1 eylûlden itibaren her gün sabah ve akşam.
İkmal imtihanları : 13 ve 14 eylûlde
Tedrisatın başlaması : 15 eylûl 943 çarşamba.

Gazi Terbiye Enstitüsü Müdürlüğünden:

1943 - 1944 ders yılı için Enstitünün Türkçe - Edebiyat, Tarih - Coğrafya, Matematik, Pedagoji, Tabiî ve Fizikî İlimler, Beden Terbiyesi, Resim - İş, Müzik, Yabancıdil (fransızca) bölümlerine yatılı ve yatısız öğrenici alınacaktır. Girme şartları ile imtihan şekil ve zamanı hakkında bilgi edinmek isteyenlerin Maarif Müdürlüklerine başvurmaları. (7225)

Diş Tabibi Suad Gürel

Beyoğlu — İstiklâl caddesi 99, Ankara Apt. No. 3
Gaz Şirketi üstünde — Telefon: 41600
Her gün öğleden sonra hastalarını kabule başlamıştır.

KERESTE BİÇİLECEK

VAKIFLAR İSTANBUL ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

Alemdağı Vakıf ormanında el hızarile kestane kerestesi ve dört köşe ağaç yaptırılacaktır. İsteklilerin şeraiti öğrenerek 10/8/943 gününe kadar teklif mektublarını Çemberlitaş Vakıflar sokaktaki büromuza göndermeleri. (7612)

SATILIK KÖŞK

Feneryolu Bağdad caddesi Selâmiçeşme tramvay durağında 209 No.lı köşk satılıktır. Hergün saat 18 den sonra ve pazar günleri de sabah 9 dan 12 ye kadar içindeki sahibine müracaat. Mutavassıt kabul edilmez.

Başvekâlet Basın ve Yayın Umum Müdürlüğünden:

Ankara Radyosu müzik kolu kadrosundaki münhallere İstanbuldan da imtihanla erkek ses stajyerleri alınacaktır. Alınacak stajyerlerde aranan ses vasıfları tenor, bariton ve bas vasıflarıdır. Bu stajyerlik imtihanı tercihan erkek sesleri için açılmış olmakla beraber, bulunursa, yüksek vasıfta soprano sese sahib kadın stajyerler de alınacaktır. Radyoda takib edilen kurslarda, umumî müzik bilgisi, kulak ve çok sesli müzik terbiyesi. Türk müziği, mâkam ve usulleri, Türk ve garb musiki tarihi, halk musiki bilgisi, klâsik musiki bilgisi, yardımcı musiki âletleri, ses sağlığı, türkçe ve umumî edebiyat bilgisi, türkçe diksiyon gibi mesleğe lüzumlu hususlar öğretilmektedir.

Stajyerler birinci ve ikinci sınıf olmak üzere iki nevidir. Başlangıcda birinci sınıf stajyerlere ayda 90, ikinci sınıf stajyerlere ayda 60 lira ücret verilir. İkinci sınıf stajyerlikte bir sene çalıştıktan sonra imtihanla birinci sınıf stajyerliğe, birinci sınıf stajyerlikte bir sene çalıştıktan sonra gene imtihanla dördüncü sınıf artistliğe ve muhtelif artist sınıfları için talimatname ile tayin edilen asgari çalışma müddetleri doldurulduktan sonra gene imtihanla üstün sınıflar artistiklerine geçilir. Dördüncü sınıf artistliklerin kadroda muhassas ücreti 120, üçüncü sınıfın 160, ikinci sınıfın 240, birinci sınıfın 300 liradır.

Stajyerlik imtihanına gireceklerin en aşağı ilk tahsili bitirmiş olmaları, erkeklerin 18 ilâ 25, kadınların 16 ilâ 23 yaşları arasında bulunmaları, ses güzelliğine ve kifayetine, müzik kabiliyetine sahib omaları şarttır. İmtihanda kazananların kadroya alınabilmeleri için Şan kısmında çalışmaya ses ve nefes cihazlarının tamamen müsaid olduğunu bir heyeti sıhhiye raporile ayrıca tevsik etmeleri gerekmektedir.

İsteklilerden aranan belgeler şunlardır:

1 — Başvekâlet Basın ve Yayın Umum Müdürlüğüne hitaben yazılmış dilekçe.

2 — Nüfus hüviyet cüzdanı tasdikli sureti.

3 — Doğruluk kâğıdı.

4 — Bulaşık hastalığı bulunmadığına ve vazifesini muntazaman ifaya mâni beden ve akıl hastalık ve ârızaları olmadığına dair doktor raporu.

5 — İsteklilerin tahsil derecesini gösterir şehadetname veya tasdiknamler tasdikli sureti.

6 — İsteklilerin medenî halini, evvelce bulunduğu hizmetleri ve hâlen meşgul olduğu işi gösterir el yazısile hazırlanmış hal tercümesi.

7 — 6X9 boyunda açık başla çıkarılmış 6 tane fotoğraf.

8 — Haklarında malûmat alınacak kimseler ve adresleri.

İmtihana girmek istiyenlerin dilekçeleri ve istenen belgelerle 7 ağustos 943 cumartesi günü saat on üçe kadar İstanbul Belediyesi tramvay durak yerinde, Çemberlitaşpalasta Basın ve Yayın Umum Müdürlüğü, İstanbul Mıntakası Müdürlüğüne müracaat ederek kayıdlarını yaptırmaları ve imtihana girme fişi almaları lâzımdır.

İmtihanlar 9 ağustos 943 pazartesi günü saat 10 dan itibaren Beyoğlunda Tepebaşında İstanbul Belediye Konservatuvarında kurulan mütehassıs jüri heyeti tarafından yapılacaktır. 7 ağustos 943 cumartesi günü saat 13 e kadar istenen vesikaları Basın ve Yayın Umum Müdürlüğü İstanbul mıntakası müdürlüğüne teslim edip imtihan fişi almıyanlar 9 ağustos 943 pazartesi günü saat 12 ye kadar İstanbul Belediyesi Konservatuvarında kurulan jüri heyeti reisliğine vesikalarını noksansız olarak teslim edebildikleri takdirde imtihana girme hakkından mahrum edilmezler.

Radyonun müzik kısmında stajyer olarak çalışmak üzere evvelce mülga Matbuat Umum Müdürlüğüne müracaat etmiş olanların da imtihana girme isteklerini yukarıda bildirilen şekilde yenilemeleri rica olunur.

İmtihan ve hizmet talimatnamesi ve tamamlayıcı bilgiler Belediye tramvay durağında, Çemberlitaşpalasta Başvekâlet Basın ve Yayın Umum Müdürlüğü İstanbdl Mıntakası Müdürlüğönden temin edebilirler. (7528)

Rakibsiz, yeni ve imtiyazlı bir usul ile

Çorbalık Malzeme İmalinde Mütehassıs
İsviçreli bir mevaddı gıdaiye fabrikası

Türkiyede bir fabrika tesisi maksadile sermayedarlarla

MÜNASEBETTE BULUNMAK İSTİYOR

Muhaberatın kabil ise almanca veya fransızca yapılması ve tekliflerin aşağıdakî adrese gönderilmesi:

F 5659 Q à Publicitas, Lausanne.

Devlet Denizyolları işletme U. M. ilânları

İdaremiz Van şubesi göl gemileri işletmesi için bir güverte enspektörü alınacaktır. 210 lira kadro ücretli olan bu memuriyet için taliblere 3656 sayılı teadül kanunu mucibince ücret verilecektir.

İsteklilerin Zat İşleri Müdürlüğümüze müracaatleri.

İdaremiz gemileri için telsiz memuru alınacaktır. İsteklilerin şeraiti öğrenmek üzere Zat İşleri Müdürlüğümüze müracaatleri (7605)

PAZARKAYA

AÇILMIŞTIR.

KUMAŞLARIMIZI

GÖZDEN GEÇİRİNİZ.

Sultanhamam No. 11/1

(Eski Motola Mağazası)

Şile Belediyesinden:

1 — Şilede yeniden kapalı zarf usulile bir hamam yaptırılacaktır.

2 — Muhammen bedel 9343 lira, muvakkat teminat akçesi 700 lira 73 kuruştur.

3 — İhale 9/8/943 tarihine çatan pazartesi günü saat 14 te Belediye Encümeninde yapılacaktır. Talib olanların mezkûr gün ve saatten evvel teminat akçelerini veya bir banka mektubunu vezneye yatırarak bir makbuz ile ihaleye iştirak etmeleri, projeyi ve şeraiti hususiyeyi öğrenmek istiyenlerin her vakit Belediye kalemine müracaatleri ilân olunur. (7703)

Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Dekanlığından:

1 — Fakültemiz Türk dili, Türk edebiyatı, orta zamanlar Türk ve İslâm tarihi, yakın ve son zamanlar tarihi etnoloji klâsik filoloji dersleri için birerden altı doçent müsabaka ile alınacaktır.

2 — Müsabaka sınavı Fakültenin doçentliğe ehliyet kazanma talimatnamesine uygun olarak yapılacaktır.

Bu talimatnameyi istekliler bir mektubla Fakülteden alabilirler.

3 — Müsabakaya girecek olanların sınavına girecekleri bölümle ilgili birer tezi 15/9/943 tarihine kadar Fakülte Dekanlığına bir dilekçeye bağlı olarak teslim etmeleri şarttır. (7089)

Hayvan ve Emtia Panayırı

LÜLEBURGAZ BÜYÜK KARIŞTIRAN MUHTARLIĞINDAN:

Büyük Karıştıran köyünde her yıl olduğu gibi bu yıl dahi 15 ağustos 943 günü başlıyarak üç gün sürecek olan hayvan ve emtia panayırı açılacaktır. Alıcı ve satıcıların her türlü istirahatleri temin edileceği ilân olunur. (6879)

SATIN ALACAĞIZ

TİFTİK (MOHAİR)
BAĞDAD GÜNÜ
ÇEKİLMİŞ KIL
BEYAZ KEÇİ KILLARI

Kabil olduğu takdirde takas mukabili satın alınacaktır. Alâkadarların tekliflerini almanca, fransızca veya ingilizce olarak nümunelerile beraber aşağıdaki adrese göndermeleri;

HANS HOERTİG, ZOFİNGUE (SUİSSE) Télégr: Hörtig, Zofingue.

Yüksek Mühendis Okulu Müdürlüğünden:

Talebe eserlerinden mürekkeb olarak okulumuzda açılmış olan sergi ağustos sonuna kadar pazartesi ve perşembe günleri saat 10-18 arasında ziyaretçilere açıktır. (7654)

Meşhur Hattat Hafız Osman Merhumun Yazdığı

KURAN-I KERİM

Fotoğrafla alınarak gayet nefis bir surette beş renk yaldızlı lâvha ile basıldı. İstanbul Maarif kitaphanesinde bez ciltli hediyesi 200, sarı kâğıtlısı 250 kuruştur.

Maltepe Belediye Riyasetinden:

Maltepede sebze iskelesi tamir ettirilecektir. Talib olanların şeraiti öğrenmek üzere Belediyeye müracaatleri ilân olunur. (7554)

İstanbul Belediyesi İlânları

Üsküdar meydanı üçüncü kısım inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 22456 lira 39 kuruş ve ilk teminatı 1684 lira 23 kuruştur. Mukavele, eksiltme, nafia işleri umumî, hususî ve fennî şartnameleri, proje, keşif hulâsasile buna müteferri diğer evrak 112 kuruş mukabilinde Vilâyet Nafıa Müdürlüğünden verilecektir.

İhalesi 16/8/943 pazartesi günü saat 15 te Daimî Encümende yapılacaktır. Tabiblerin ilk teminat makbuz veya mektubları, ihale tarihinden 3 gün evvel Vilâyet Nafıa Müdürlüğüne müracaatle alacakları fennî ehliyet, imzalı şartname ve teferruatı ve kanunen ibrazı lâzım gelen diğer vesikalarile birlikte kanunun tarifatı çevresinde hazırlıyacakları teklif mektublarını ihale günü saat 14 e kadar Daimî Encümene vermeleri lâzımdır. (7381)

TURAL
Öksürük ve bronşite karşı

YENİ ÇIKTI

REFİK FENMEN'in
RADİUM ve HARİKALARI... 100 Kr.
ŞOFÖRÜN KİTABI
(İşleme, arıza, tamir) 80 K.
AKBA, Ankara ve her kitabcıda

SATILIK KÂRGİR EV

Kabataşta Sedüstünde İnhisarlar karşısında denize nezareti kâmileyi haiz beş odalı, taraça, elektrik, suyu havi 36 numaralı ev satılıktır. Bakkal Arif Çavuşa müracaat.

Modada Satılık Ev

Modada 9 odalı, elektrık, havagazi, suyu olan, içi dışı yağlı boya bir ev acele satılıktır. Müracaat Telefon: 60695.

Satılık Dükkân

Moda caddesi üzerinde, üstü ev ve apartıman yapılmıya müsaid arkasında bahçesi olan ve şehir plânına göre cadde tarafı kesilmiş bir dükkân satılıktır Müracaat: Telefon: 60695

DOKTOR - OPERATÖR

ZEKİYE TEMİZEL

Paris Tıb Fakültesinden mezun
DOĞUM ve KADIN hastalıkları birinci sınıf mütehassısı
Pazardan maada saat 15 - 18 Kadıköy. Moda İskllesi 251. Tel: 60918
Cumartesi saat 10 - 12 Divanyolu Lokman Hekim fıkaraya bedava

DOKTOR

Kemal Saracoğlu

Şişli Etfal Hastanesi
DAHİLİYE MÜTEHASSISI
Ankara caddesi No 15 Tel: 20189

Acele Satılık EV

Fatih Sarıgüzelde Hüsrevpaşa Türbesi karşısında Kocasinan sokak 32 No.lı üç katlı beş odalı kârgir ev acele satılıktır. Görmek ve görüşmek üzere aynı yere müracaatleri.

Göz Hekimi
Nuri Fehmi Ayberk

Haydarpaşa Nümune Hastanesi Göz Mütehassısı
İstanbul Belediyesi karşısında
Telefon: 23212

Diplomalı ve tecrübeli bir

Eczacı iş arıyor

Adres: Balıkesir Sağlık Eczanesinde

Satılık KOTRA

Mükemmel bir kotra satılıktır. Kamarası, motörü radyosu, buz dolabı da vardır. Galatada Kürekçilerde 17 No.ya müracaat.

İÇKİSİZ SAZ

Cağaloğlu ÇİFTESARAYLAR Bahçesinde

Her pazar saat 14 ten 19 a kadar KÜME SAZ HEYETİLE birlikte bülbül sesli

MÜZEYYEN SENAR Işıl

ÇALANLAR				Okuyanlar	Okuyan Bayanlar
Keman	NOBAR	Cümbüş	CEMAL	BEHÇET	SUZAN
»	SAİM	»	KADRİ	YAŞAR	MELÂHAT
Piyano	SEFİK	Klarnet	SALİH	NUMAN	SEMİHA
Kanun	AHMED	Tanburi	FERİD	VAHİD	AYDA
»	İSMAİL	Darbuka	Hasan Tahsin		BİRSEN
Kemençe	PRAŞKO	»	FERİD		

Ayrıca: Üstad Zurna EMİN ve Darbuka HASAN TAHSİN'den Kâğıdhane ve Oyun Havaları

Büyük fedakârlıkla topluyabildiğimiz bu musiki elemanlarından hakikî Türk musikisini dinlemek, hafta yorgunluğunuzu gidermek ve ruhunuzu gıdalandırmak istiyorsanız bunları ancak içkisiz olarak Çiftesaraylar Bahçesinde bulabilirsiniz.

DİKKAT: Fasıllar tam beş saat devam eder.

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünden:

Umumî tarife şartlarının ikinci maddesi mucibince yolcu biletleri nama muharrer olup başkalarına devredilemiyeceğinden badema tayyare ile seyahat edecek yolcular bilet almak için hüviyet cüzdanlarını kişe memurlarına ve seyahatten evvel meydanlarda alâkadar memurlara ibraz etmeğe mecburdurlar.

Yolcu biletile hüviyet cüzdanında yazılı isimler arasında mübayenet görülenlerin seyahatine müsaade edilmez ve bilet bedeli iade olunmaz. (7519)

İsviçreli Bir Şirketi Maliye

ECNEBİ BANKNOT, ESHAM VE TAHVİLÂT ve MALÎ TEMİNAT KUPONLARININ

alım ve satımı ile iştigal etmek üzere ticarî ve hususî müesseselerle münasebette bulunmak arzusundadır. Tekliflerin (M. 35382) rumuzile İstanbul 176 posta kutusu adresine gönderilmesi.

D. D. Y. 8 inci İşletme Komisyonundan:

Devlet Demiryolları Sekizinci İşletme Komisyonunca 9/8/943 tarihinde saat 16 da İzmir Alsancakta İşletme binasında ihalesinin yapılacağı İstanbulda Cumhuriyet gazetesinin 21,25,28,30 temmuz 943 tarihli nüshalarında ilân edilen 3500 M3 balast Turan Karşıyaka Klm. 7+300—12+000 arası kaydı tashihen Bayraklı Karşıyaka Klm. 6+800—11+000 arası olarak düzeltilmiştir.

Keyfiyet tavzihan ilân olunur. (7715)

İstanbul Defterdarlığı ilânları

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Kaza veya semti	Mahallesi sokağı	No.	Cinsi	Kıymeti	Teminatı	Hissesi
Sırağan Mercan	Eminönü	Çadırcıahmed-çelebi Çeşmeli	35	Bahçeli hane	1584	119	Tamamı

Mercan Maliye Şubesine borclu Sirağan Mercanın yukarıda yazılı emlâkinin 13/8/943 cuma günü saat 14.30 da birinci müzayedesi, 23/8/943 pazartesi günü saat 14,30 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Eminönü kazası Kaymakamlığı idare heyetine müracaatleri ilân olunur. (7650)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Mahallesi	Sokağı	No	Cinsi	Tamamının kıymeti	Hissesinin teminatı	Hissesi
İskon Derman	Beyoğlu Çukurmescid	Tekkuyulu	8	Kârgir hane	3780	142	2-4

Hocapaşa şubesine borclu İskon Derman'ın nısıf hissesinin mutasarrıfı olduğu yukarıda yazılı emlâkin 9/9/943 perşembe günü saat 16 da birinci, 20/9/943 pazartesi günü saat 16,30 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Beyoğlu kazası Kaymakamlığı idre heyetine müracaatleri ilân olunur. (7570)

Mükellefin ismi	Mevkii, mahallesi ve sokağı	Kapı No.	Cinsi ve hissesi	Tamamının muhayyed kıymeti	Pey akçesi
Agob Bahadır	Yeşilköy, Şevketiye İstasyon caddesi	6, 8/1	497,5 M2 miktarında müfrez arsa tamamı	995	75

Galata Maliye şubesine varlık vergisinden borçlu Agob Bahadır'ın yukarıda mevkii, cinsi ve evsafı yazılı gayrimenkulü, Tahsili Emval Kanunu hükümleri dairesinde satılacaktır.

İlk müzayedesi 13/8/943 cuma günü saat 14.30 da ve kat'î ihalesi de 24/8/943 salı günü saat 14,30 da yapılacaktır. İsteklilerin pey akçelerini muhtevi makbuzlarla birlikte Bakırköy İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (7619)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Tamamının kıymeti	Bir hissenin Teminatı	Hissesi
Salamon Çiprut	Beyoğlu Evliyaçelebi	Meşrutiyet	38	Apartıman	31696	476	1/5

Beyazıd şubesine borclu Salamon Çiprut'un karısı Mazalto'nun mutasarrıf olduğu yukarıda yazılı emlâkindeki hissenin 9/9/943 perşembe günü saat 16 da birinci müzayedesi, 20/9/943 pazartesi günü saat 16.30 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Beyoğlu kazası Kaymakamlığı idare heyetine müracaatleri ilân olunur. (7569)

GAYRİMENKUL İLÂNI

Mükellefin ismi	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Tammamının kıymeti	Hissenin Teminatı	Hissesi
Menaşe Siton	Galata Sultanbeyazıd Müeyyedzade	Karaoğlan	15 17 15/1 15 17 M.	Dükkân ve odalar müştemil hane	7800	293	1/2

Hocapaşa şubesine borclu Menaşe Sitonun nısıf hissesinin mutasarrıfı olduğu yukarıda yazılı emlâkin 9/9/943 perşembe günü saat 16 da birinci müzayedesi, 20/9/943 pazartesi günü saat 16,30 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Beyoğlu kazası Kaymakamlığı idare heyetine müracaatleri ilân olunur. (7568)

1 — Kulekapı şubesine borçlu Muammer Aksaley'in Kadıköy Kuşdili caddesi 19 No. lı ikametgâhında mevcud piyano, radyo, oturma ve yemek odaları takımları, muhtelif büfeler ve muhtelif seccade vesair ev eşyası 9/8/943 tarihinde saat 10 da,

2 — Kulekapı şubesine borçlu Ali Aytun ve Serkis Kürkçiyan'ın Emekyemez mahallesi Yanıkkapı caddesi 31 No. da mevcud torna ve matkab tezgâhı, elektrik motörü, zımba makinesi, baskül, mengene, bir ton hurda demir, yazıhane, dolab vesaire 18/8/943 tarihinde saat 10 da mahallerinde satılacağı ilân olunur. (7693)

EMLÂK MERAKLILARINA BÜYÜK FIRSAT!

Pangaltıda Tan sineması yanında tramvay caddesi üzerinde arka sokağa kadar bahçesi bulunan onar odalı iki kârgir hane mecburiyet tahtında boş olarak acele satılıktır. Tabiblerin Pangaltıda Eşrefefendi sokağında 12 numarada Bay Onnik Nazar'a müracaatleri.

Varlık vergisi mükelleflerinin nazarı dikkatine

Emlâk ve Eytam Bankasından:

1 — Varlık vergisi için bankamıza borclanan mükelleflerden hazineye olan borçlarının tamamını veya % 50 sini ödiyenlerin bankamıza olan borclarının esas borclanma şartlarile bankanın haiz bulunduğu hukuk ve salâhiyetlere halel gelmemek üzere bazı kayıd ve şartlarla altı ay ve azamî bir sene müddet zarfında ödiyebilmelerini temin en kolaylıklar gösterilmesi mutasavver bulunduğundan bu gibi borclulardan borclarını defaten veremiyecek oanların görüşmek üzere doğrudan doğruya bankamız Müdürlüğüne müracaatleri ve bu hususta asla vasıta kabul edilemiyeceği,

2 — Hazineye olan borclarını yukarıda yazılı nisbetlerde ödiyememiş ve vadesi gelen banka alacağını henüz tesviye etmemiş bulunanlar hakkında derhal kanunî takibata tevessül edileceğinden bu gibilerin bankaya beyhude yere müracaat etmemeleri ilân olunur. (7653)